

ÉLETTÜNK

XIX. évf. 10. szám (19. Jahrg., Nr. 10)

Az európai magyar katolikusok lapja

1987 október

FRANK MIKLÓS:

70 évvel azután

— MÉRLEG AZ EGYHÁZAK SZEMPONTJÁBÓL —

A Frankfurt közelében fekvő Königsteinben a „Kirche in Not“ — a szükség szenvedő, vagy egyszerűen, a „Szenvedő Egyház“ nevű szervezet immár 37. kongresszusának nyitotta meg kapuit. A megnyitón 23 országból mintegy 450-en jelentek meg: katolikus, protestáns és ortodox egyházi vezetők, a német püspökkari konferencia megbízottja, a menekültek szervezeteinek kiküldöttei, a kelet-európai egyházak helyzetét figyelemmel kísérő intézmények képviselői és természetesen számos magánszemély, köztük szép számmal fiatalok.

A kongresszus témája — tekintettel az orosz októberi forradalom 70. —, valamint a keleti szláv népek megkeresztelkedésének közelgő ezredik évfordulójára — így fogalmazódott meg: „Az októberi forradalom 70 éve — mérleg az egyházak szempontjából“.

Az elmúlt 37 esztendő során a königsteini kongresszusok előadásai, kezesztal konferenciái, munkacsoport ülései azt a feladatot tűzték maguk elé, hogy egyrészt szembeszálljanak az ateista ideológiával, másrészt szolidaritásukat nyilvánítsák az üldözött egyházzal. Erre a kettős célkitűzésre mutatott rá Gerhard Pieschl, limburgi segédpüspök, megnyitójában hangsúlyozva, hogy a kongresszusok témái mindig nyomon követték a kommunista országok egyházpolitikájának alakulását, amely sohasem statikus, hanem dinamikus, az adott helyzethez alkalmazkodó. Ennek a rugalmas egyházpolitikának figyelemmel tartása és felfedése — mely sohasem jelentette a lenini alapelvek és ezeken belül a vallásellenes harc feladását — eredményezte sok más összetevő mellett, hogy a marxista kormányok egy idő óta erőfeszítéseket tesznek arra, hogy egyházpolitikájuk a világ többi részében jobb benyomást keltsen.

Dr. Paul Roth, müncheni politológus professzor lebilincselő előadásában, áttekintve a szovjet egyházi- és valláspolitikát 1917 óta, — feltette a kérdést, hogy a gorbacsovi „peresztrojka“ (= enyhülés) jelenthet-e alapvető változást a Szovjetunió vallással szembeni beállítottságában?

Kiindulva a lenini tanból, hogy mint minden egyéb, az állami apparátus is a pártnak van alárendelve, az előadó bemutatva a szovjet valláspolitikai belső elmentmondásait, amelyek abból adódnak, hogy amíg az állam — legalábbis papíron — garantálja a vallási és lelkiismereti szabadságot, a mindenható párt viszont a vallások ellen küzd. A szovjet valláspolitikai eddigi hat szakasza ennek az ellentmondásnak a jegyében folyt le. Az első tíz esztendőt a vallások külső szervezetének megsemmisítése — az 1929 és 1931 közti sztálinista korszakot a vallásos személyiségek elleni véres ü-

dözés jellemezte, míg az 1942-től 1958-ig terjedő időszak egyfajta enyhülést és toleranciát hozott, főleg az orosz ortodox egyház számára, természetesen szigorú állami ellenőrzés mellett. Hruscsov alatt 1946-ig újabb egyházellenes hullám pusztított, míg Brezsnyev és utódai ismét az ellenőrzött vallásgyakorlatot részesítették előnyben. Ebben a periódusban vált különösen nyilvánvalóvá a marxista-leninista ideológia teljes csődje és a széles néprétegekben a vallás iránti érdeklődés feléléde.

1985 óta, a Gorbacsov-érában, eddig csak apró jelei mutatkoznak egyfajta enyhülésnek. Csak az utóbbi hetekben szánta rá magát az államapparátus olyan lépésekre, melyeket a külföld felé irányuló propaganda számára hasznosítani lehet. Kétségtelen: a szovjet irodalom és művészet a közelmúltban egyre határozottabban fordult vallásos témák felé és úgy tűnik, hogy a párt ezt egyelőre tűri.

A szovjet rendszernek, a peresztrojka megvalósítására, szüksége van valamilyen hívő támogatásra. Az eddigi enyhülés ezt a célt szolgálja. Nincs jele azonban alapvető ideológiai változásnak. Annak megítélése tehát, hogy a Szovjetunió valláspolitikája valóban más irányban fejlődik-e, csak a további lépések alapján lehet megítélni. Röviden: nem a szavak, hanem a tettek döntenek.

Mi maradt ezer év után az orosz egyházból? —

Ezt a kérdést taglalta Dr. Adolf Hampel, a Giessen-i egyetem professzora, aki rendszeres Szovjetunióbeli látogatásai során mély bepillantást nyerhetett az orosz kereszténység problémáiba. A kérdésre válaszként először a Pravda egyik cikkét idézte, amely az egyháznak a szovjet társadalom fejlődésére gyakorolt egyre nagyobb befolyása miatt aggódik, mivel a „szociológiai kutatások azt mutatják, hogy a lakosság jelentős része ma is a vallás befolyása alatt áll“. És ezt a hivatalos pártlapnak kell elismernie, amikor a marxista rendszer uralmának 70 esztendeje folyamán sikerült az 1914-ben meglévő 55 ezer templomot mára 7 ezerre-, 1100 kolostort 20-ra-, és 60 papnevelő intézetet 3-ra csökkenteni. Nem kis fogcsikorgatás mellett azt is kénytelen a pártlap bevallani, hogy az orosz kultúra maradandó emlékei a keresztény szellemiség alkotásaiból származnak: építészeti, festészeti, zenei és irodalmi téren egyaránt. Nem hiányoznak persze olyan meglehetősen nevetségesnek ható próbálkozások sem, melyek osztályharcos gondolatvilágot igyekeznek belemagyarázni még az ősi orosz ikonfestészetbe is.

Annyi bizonyos: nem állhat jól az állami ateizmus szénája, ha kénytelen bevallani, mint azt a „Novi Mir“ egyik nemrégii cikke teszi, hogy a vallás számos

mítosza most az értelmiség világában új életre kel, így a legnépszerűbb és — írja a lap — a mi elképzeléseinket a legjobban elhomályosító istenhit pótolhatatlanságának mítosza. Újabban már a marxista-leninista filozófiába is belopózkodnak a keresztény etika szempontjai. Például az a felfogás, mely szerint az emberi méltóság gyökerét nem a kollektív, hanem az egyéni lelkiismeretben látja.

Hampel professzor a szovjet sajtóból vett más idézetekkel is igazolta, hogy az ateista ideológia csödbe jutott és a szovjet társadalom fontos rétegei, elsősorban az értelmiség, írók, művészek körében újjáéledt a vallásos érdeklődés. Kitért a történelmen végighúzó orosz despotizmus okaira. Ezek között első helyen az orosz egyház és az államhatalom egymáshoz való viszonya szerepel. Idézte Pjotr Kadajev, orosz vallásfilozófus 150 évvel ezelőtt tett megállapítását, miszerint az orosz egyháznak az államhatalomtól való függése következtében az erkölcsiség ideájának mindig csak annyiban volt tekintélye, amennyiben azt az államhatalom helyesnek találta. Ez ma sincs másképp! Az államhatalomtól független, önálló egyház hiánya teszi lehetővé a totalitárius államhatalmat. Amíg ezen a ponton nincs változás, addig a „glaznoszty“ és a „peresztrojka“ sem lesz egyéb, mint úszási gyakorlat a szárazon.

A kelet-szláv népek megkeresztelése ezeréves jubileumának eseményeit boncolgatta Dr. Lubomir Husar, a castelgandolfói ukrán kolostor archimandritája. Tudatosan „kelet-szláv“ népekről beszélt és nem csupán az oroszokról, amennyiben már akkor több szláv törzs: ukránok, bjeloruszok és oroszok képezték annak az államnak alkotó elemeit, melynek fővárosa Kiev volt és amely a keresztiséget felvette. Egyébként — jegyezte meg az előadó — tévedés lenne azt hinni, hogy a kereszténység ez előtt az időpont előtt a keleti szláv népek közt ismeretlen lett volna. A kereszténység felvétele Kievetben egy hosszabb idő óta megkezdődött folyamat végpontja, de ugyanakkor kezdete az ukrán egyház küzdelmének a kulturális és egyházi önállóság megtartásáért. A kievi kereszténység végigélte a keresztény egység dicsőségét és tragédiáját. Ezért jellemezte az ukrán egyházat kezdetől fogva az univerzalizmus, mely összhangba hozza az egységre való törekvést a különféle keresztény kultúrák sokféleségében. Az elnyomott ukrán katolicizmus lelkiisége a gyakorlati életben így megelőzte a II. Vatikáni Zsinat öikuménizmusát.

Dr. Rudolf Grulich, a königsteini Keleti Intézet munkatársa, a balti

(Folytatás a 4. oldalon)

Vasárnapi gondolatok

A 28. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA
(október 11)

„A menyegző ugyan kész, de a meghívottak nem voltak rá méltók.” (Mt 22,8)

Az emberi élet legkimagaslóbb ünnepe az „új-élet-kezdés”, a menyegző, szerzetesi fogadalom letétele, a papszentelés. Továbbmenően — akkor is, ha ezt sokan nem vallják, mert nem jutottak el idáig — itt kezdődik az az élet, amelyre hívatottak vagyunk. Ebből adódik életünk célja is — amelyet manapság oly sokan — máshol — keresnek.

Jézus menyegzőhöz hasonlítja az isteni meghívást, amely a földi ünnepet messze felülmúlja (isteni) méltóságban és reális valóságban. A tény akkor is fennáll, ha ezt sokan tagadják — a tagadás nem semmisíti meg a tényeket.

A meghívás Isten részéről nem kötelező, nem „jár” nekünk, ez hozzánk való szeretetéből fakadó ajándék.

Krisztus szavaiban új fogalom lép be: a méltóság. Az isteni menyegzőre méltóvá kell válnunk életünkkel, Isten és parancsainak elfogadásával, a szeretet gyakorlati életével...

Sokan hiszik, tanítják — a közvélemény is ezt tartja — hogy talán valamikor kegyes lesznek elfogadni Istent, ha nagyon akarja. Ez egyenlőséget tétel fel Isten és maga között: milyen mélységes tévedés!

29. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA
(október 18)

„Mit kísértetek engem, képmutatók?” (Mt 22,19)

A farizeusok és Heródes-pártiak szaván akarják fogni Jézust. Elképzelik, hogy ki tudják játszani, tudásukkal felülmúlhatják Jézust. Jézus be is nyújtja nekik a számlát a rákövetkező leégés formájában.

Jézus erőlesen visszautasítja a kísértést, de a képmutatást is.

A képmutatás (esetenkénti magaskolajja) a vallásos emberek előtt sem ismeretlen. Ha elő is fordul, azért tartunk mértéket és tudjuk, kivel szemben nem szabad alkalmazni!

Többet ér, ha lélekben Jézus elé ülünk és hallgatjuk Őt kísértés helyett. Kép helyett mutassuk lelkünket. Jézus tudja a többi.

A 30. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA
(október 25)

„Mester, melyik a legfontosabb parancsolat a törvényben?” (Mt 22,36)

A cél önmagában helyes: megkeresni a legfontosabbat és egy Jézus szerint helyes sorrendet, hogy életünket aszerint irányítsuk. Az út már nem megfelelő: próbára tenni Jézust. Ő válaszol nekünk próbára tétel nélkül is.

(Folytatás a 2. oldalon)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

Le kell-e mondanunk az interkommunióról?

Akik eddig cikkeimet az interkommunióról olvasták, talán felvetik a kérdést: nincs tehát semmi reményünk, hogy protestáns testvéreinkkel valaha is közös áldozáshoz járulhatunk? E kérdésre szeretnék válaszolni és ezzel le is zárom az interkommunióra vonatkozó cikksozotomat.

AZ EGYSÉG UTÁNI VÁGY

Először is szeretném leszögezni, hogy a közös eucharisztia utáni vágy jó és értékes dolog, melyet maga a Szentlélek kelt bennünk. De a Szentlélek nem fél-

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

Érdekes — másból is — megfigyelni Jézus reakcióját: nem tér ki egy szóval sem erre a helytelenségre (szemben a farizeusok rosszindulatú kísértésével, lásd az előző vasárnap gondolatainál). Az emberi gyöngeségeket elfogadva válaszol Jézus érdemben. Válasza egyben személyes tanúvallomás is.

Aki megkeresi és megtalálja a legfontosabb parancsolatot, magát Istent találta meg. Rajta áll, mit kezd velük.

A 31. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (november 1)

(Az Egyház ma Mindenszentek ünnepét üli a soron következő vasárnap helyett. Az ünnep szövegét magyarázom.)

„Boldogok az irgalmasok, mert elnyerik az irgalmasságot.” (Mt 5,7)

Az irgalmasság a szeretet egyik formája. Aktív, mert én határozom meg, mit, hol teszek — szemben a passzív formával, (többek közt) a szenvedés elviselésével („boldogok, akik sírnak”) ahol nem mi szabjuk meg a szenvedés mértékét, tartalmát.

Istentől ered, Ő irgalmasságában „lehajol” az emberekhez, „segíti”, „védi” őket — különösen a bajba kerülteket. Megbocsátja vétkeinket — harag, büntetés, bosszú és eltaszítás helyett. Isten segítő készségének nevezhetjük. E tulajdonság Isten lényegének meghatározói közé tartozik — Ő végtelenül irgalmas.

A szó a közhansznalattól kimaradt, vallásos nyelvhasználaton kívül nem ismerjük. Kár. Ha segítünk akár anyagiakkal, akár idővel, fáradozással — és megbocsátással — máris gyakoroljuk az irgalmasságot. Gondolkozzunk, beszéljünk róla, tegyük! Ne szégyelljük — mélyreható lelki élményekre vezet...

A 32. ÉVKÖZI VASÁRNAPRA (november 8)

„Legyetek éberek, mert nem tudjátok sem a napot, sem az órát!” (Mt 25,13)

Jézus nem a testi éberségről beszél elsősorban — bár nem zárja ki ezt sem — hanem a lelki éberségről. Arról a figyelmes benső tartásról, amely figyelmez Istenre — belső „füleit” Hozzá hajtja.

A másik oldalon vigyáz e benső tartás, hogy a kegyelem állapotában maradjunk — súlyos bűn nélkül. Bűnrevezető alkalom esetében riadót fúj.

Készenlétnek is nevezhetjük: készek — és alapjában méltók — vagyunk Isten elé állni, akár a személyes halál ér el bennünket, akár az utolsó ítélet napjára virradunk.

Fejős Ottó

munkára akar minket serkenteni, a teljes hitegség vágyát önti szívünkbe. Az interkommuniót a katolikus egyház — nem én személy szerint! — nem engedi meg, mert azt akarja, hogy a teljes egység utáni vágy eleven maradjon bennünk. Míg nem járulhatunk közösen az Úr asztalához, lehetetlen fájdalmasan nem éreznünk, hogy nincs meg a teljes egység köztünk. Ha a teljes egység helyreállta előtt az egyház az interkommuniót megengedné, az a hamis tudat keletkezhetne bennünk, hogy megvan már a teljes egység és hogy egyébre nem kell többé törekednünk. Ez természetesen a hitgizságok relativizálásával járna együtt, a fő már nem az lenne, hogy ugyanazt higgyük, hanem hogy szépen együtt járjunk áldozni, akármit is hiszünk. A katolikus egyház tehát épp az ökumenizmus érdekében tiltja az interkommuniót, mert ez a teljes hitegség elérését nemcsak hogy nem siettetné, hanem inkább gátolná.

AZ EUCHARISZTIA

A TELJES EGYSÉG SZIMBÓLUMA

Az eucharisztia egyrészt a teljes egységnek a legtokéletesebb, fölülmúlhatatlan szimbóluma, másrészt azokban, akik táplálkoznak belőle, az egység szálait szorosabbra fűzi. A kettőt azonban nem szabad egymástól elválasztanunk. Kell, hogy az egység, melyet az eucharisztia jelez, valóban fennálljon és annak ne csak a látszatát keltse. A hitet és a hit egységét egyéni szabad aktusunkkal Isten kegyelme segítségével kell megszerezniünk és ápolniunk és nem attól várni, hogy közösen az eucharisziát magunkhoz vesszük. Ahogy nem adjuk az eucharisziát azoknak, akik nem hisznek, úgy nem adhatjuk azoknak sem, akiknek nincs meg ugyanaz a teljes hitük. Anélkül, hogy azoknak a jóhiszeműségét tagadnám, akik az interkommuniót propagálják, mégis úgy találom, hogy ebben az eljárásban bizonyos ártás rejlik. Már maga a szó: interkommunió jelzi, hogy több egyházzal van szó, már pedig az egyházak azért különböznek egymástól, mert nincs meg ugyanaz a hitük. Hogyan nyújthassunk azoknak, akiknek nincs meg ugyanazon teljes hitük, a teljes hitegség legfőbb szimbólumát, az eucharisziát? Tudom, egyesek azért propagálják katolikus részről az interkommuniót, mert — az egyházat pártokból álló parlamentáris összességnek tekintve — a bázisból kiinduló hangulatkeltéssel s a „fait accompli” elé való állítással a római hatóságokat kényszeríteni akarják, hogy az eddigi állásfoglalását feladják. Részemről nem tartom ezt alkalmas eszköznek a teljes egység helyreállítása érdekében, inkább kissé naív, kalandos felelőtlen játékot látok benne. Aki az egyháztörténelmet kissé ismeri, tudja, hogy az ilyenfajta erőszakos kísérletek általában zsákutcába vezetnek.

AZ ÖKUMÉNIZMUS HELYES ÚTJA

Ahelyett, hogy hamis látszat keltésével a további egység-keresés útját eltorlaszoznánk, inkább abból az igazságból kell kiindulnunk, hogy a hitben, még az eucharisziára vonatkozó hitben sem vagyunk teljesen egyek, de ezt az egységet őszintén keressük. A második vatikáni zsinat óta épp e téren értünk el sokat, s véleményem szerint a jó eredményeket kockáztatjuk, ha a szükséges

hitbeli fejlődés állomásait mintegy átugorni akarjuk. A rövid húsz esztendőben a zsinat óta szinte hihetetlen módon közeledtünk egymáshoz. Nem nagyszerű, hogy már nem tekintjük egymást ellenségnek, hanem testvérenek? Nem vígasztaló, hogy közös imára, szentírásolvasásra gyűlünk egybe? Nem haladás, hogy igyekszünk egymás hitét jóindulattal tudomásul venni, tanulmányozni, hogy közös hitbeli meggyőződéseinket értékeljük, s nyugodt, szeretettől sugallt párbeszédben iparkodunk a teljes egység útjára rátalálni? Legjobb barátaim sorában sok protestáns van, magam Zürichben a Zwingli-házban ökumenikus előadást tartottam, elképzelhető lett volna ez akárcsak 30 évvel azelőtt? Hallottam, hogy Németországban katolikus vagy protestáns templomokban egymásután katolikus misét és

protestáns istentiszteletet tartanak, úgy tehát, hogy a hívek semmifajta tévedésnek nincsenek kitéve. Ez legalább egy elfogadható kísérlet! Ha a hit teljes egységét még nem is értük el, nem szabad az egység látszatával megelégednünk. Már az is nagy eredmény, ha őszintén megállapíthatjuk, hogy sok hitbeli meggyőződésünk azonos, hogy egyre jobban közeledünk egymáshoz, s hogy alázattal a teljes egység helyreállítását inkább Isten kegyelmétől mint saját magunk türelmetlen erőlködésétől várjuk.

A címben feltett kérdésre hadd válaszoljak világosan! Véleményem szerint a „communio” érdekében le kell mondanunk az interkommunióról. A teljes egység kedvéért le kell mondanunk a látszat-egységről. De semmiképpen sem szabad lemondanunk az ökumenizmus célkitűzéséről, a teljes egység kereséséről! Ha ez meglesz, s akikkel meglesz — mert mindenkivel aligha lesz meg —, akkor majd közösen járulunk az Úr asztalához, de ez már nem lesz interkommunió, hanem igazi „communio”!

A pápa üzenete az Emigránsok Napjára

Előjáróban meg kell jegyeznünk, a dokumentum következetesen a „migráció”-elnevezést használja, amely magába foglal mindenkit, aki elhagyta hazáját és idegen országba költözött, vagy ott él huzamosabb ideje. A pápai levél nem különbözteti meg a politikai emigrációt a kíváncsiorlólóktól, vagy a vendégmunkásoktól. Németországban az egyház az évente megülő napot a „Külföldiek Napjának” nevezte eredetileg, amely az idén szeptember 27-től kezdődően „külföldiek hetévé” alakult át.

Különös súlyt kap a migráció az elkövetkezendő püspöki szinódusra való tekintettel, amelynek témája a hívők szerepének emelése Jézus általános küldetése: „menjete, tanítsatok minden népet” (Mt 28,19), valamint az általános papság alapján.

Az idegenben élők segítették elő az első évtizedekben és századokban a kereszténység kegyelmi hatásának terjedését. Az „Emigránsok Napján” illő lenne gondolni és szólni a hívek és a külföldön élők problémáiról. Mivel az utóbbiak sokkal nehezebb helyzetben vannak, mint az itt születettek, vagy élők, a felvevő társadalomnak különleges feladatai is vannak.

Híveink hivatása egyben méltóság is, amelyből feladatok származnak. A keresztelés erejéből Istennel személyes kapcsolatra lépett hívek — erre „hivatottak”. Isten hívásából eredően. E hívás egyben meghívás is Krisztus követésére a Szentlélek közlésében: Isten gyermekei lettünk. Az emberi méltóságot az „Istenhez való hasonlóság” — magasabbra emeli: Isten mindenkit szeret. Ez az örök haláltól való megmentésünk alapelve. Az egyház ezért misszionál, küzd az egységért és minden elnyomás, üldözés ellen. Ezért nem „privát dolog” a vallás — az evangélium kötelességet jelöl a külvilág felé.

A felvevő országok híveire nehezedik a felelősség a közös problémák rájuk eső részét feldolgozniuk, miután megteremtették az előfeltételeket. Azon kell fáradozzanak, hogy a társadalom emberibbé váljon. Keresni kell helyes megoldásokat lakásinség, munkanélküliség, „külföldiek-gyűlölete” idején.

Nincsenek idegenek az egyházban, ezért az egyháznak is mind erőteljesebben kell bekapcsolódnia a segítségbe.

Az egyes helyi egyházak — a plébániák — ezen kérdés megoldása révén mérhetik le katolicitásuk fokát, ha befogadják a népcsoportokat.

Fontos rámutatni arra, hogy etnikai és kulturális pluralizmus nem egy „meg-tűrendő” helyzet, amely elmúlik nem-sokára — hanem sajátos (és maradó) strukturális dimenzióval rendelkezik. Állandó pünkösöd az egyház élete, a Szentlélek fogja össze a különböző csoportokat Isten népévé az egy hitben és közös reményben. Ezen alapszik egységünk.

Harc az emberi méltóságért — a társadalomban, amelyikbe bekerülnek a különböző népcsoportok, emberhez méltó körülményeknek kell uralkodniuk. Alapkövük az igazság és az igazságosság kell hogy legyen. A keresztény hívőket segíti az isteni kegyelem e harcban. Ezután a pápa az emigránsokhoz fordul: „Titeket is együttműködésre szólít az egyház, különösen a testvériesség területén.

Ha a hit és a hitélet hagyománnyá válik, elhal. Új helyzetben újra kell éleszteni és az új valóságához, helyzetéhez igazítani. Egyházi közösségeitek újja kell élesztenetek!

Emigráns egyházközségek keletkezését a mélyen hívő híveknek elő kell segíteni. Kis ima-csoportok egyházközségek magjai lehetnek, amelyből növekszik majd a hívő közösség.

Egyik legősibb feladata a hívőknek, hogy a családban továbbadják a megélt hitet. A közösségből kell az erőnek kiindulnia, ami a családban folytatódik.

A hívek csoportjai nem működhetnek papjaik irányítása, bátorítása nélkül. Rajtuk különös felelősség nyugszik, hogy a kézséges hívek és csoportjaik megkapják az emigránsok számára szükséges segítségnyújtáshoz az indítást.

Ez a népek jövőendő útja a mindent átfogó testvériség felé. A Boldogságos szent Szűz, akit ebben az esztendőben különösképpen tisztelünk, segítsen hitbeli szilárdságának példájával bennünket e testvériség megvalósítása felé.

A Szentatya áldását küldi mindenkinek, de különösképpen a szegényeknek, betegeknek és gyermekeknek az emigráció súlyos helyzetében.

Összeállította: Fejős Ottó

GYERMEKEKNEK

Kedves Gyermek!

Pisti írt nekem egy kedves levelet, amelyben leírja, „Most már felolvassa az Anyu a „gyermeknek” írt történetet és sokáig nem olvasta fel, mert fáradt volt, de most már felolvassa. Ki is színezem a képeket és így még sokkal szebbek és örülök neki és beragasztom egy füzetbe, de a múltkor elszakadt a papír és Anyu mondta, hogy nem baj...”

Olvasd el te is, vagy kérdd meg édesanyád, olvassa fel a történetet! Ha még nem tudnál olvasni, ugy-e megtanulsz hamarosan? Akkor lesz igazán érdekes, ha magad olvasod. Színeznél pedig tudsz olvasás nélkül is. De írhatok is neked, örülni fogok levelednek!

Most ismét elmondok nektek, mire tanította Jézus egy másik alkalommal a tanítványokat. Te is az Ő tanítványa lehetsz, ha követed Jézus tanítását.

zus. Nem is kerülnek be a nagy menyegzőre, mert nem méltók rá és mások foglalják el a helyüket.

A képen láthatod fent Jézus nagy ünnepséget, amely nagy örömben folyik majd a mennyben és örökké tart. Lenn pedig láthatod az október 11-i vasárnap evangéliumában — ha jól odafigyelsz — elmondott királyi menyegző képét.

Gondolkozzál azon, hogyan válhatsz méltóvá Isten meghívására. Beszélj meg szüleiddel is! Annyit előre elárulhatok, ha szeretted, megismered Jézust, barátoddá teszed és embertársaid is szeretted. Hogy ezt hol és milyen formában tudod megvalósítani, azt neked kell kigondolnod és megtenned.

Remélem, te is ott leszel a mennyei menyegzőn!

Ottó atya

Október ünnepei

zetesek terjesztették el világszerte az olvasót, így hazánkban is, az ő kezdeményezésükre alakult a 15. század végén Kolozsvárott az első Olvasótársulat 1496-ban. V. Pius pápa felszólítására Európa az olvasót imádkozva könyörgött égi oltalmért a török veszedelem ellen és a lepantói tengeri győzelem után (1571. október 7) különösen Szűz Máriának mondott érte hálát. Így lett az ünnep másik neve: Győzedelmes Boldogasszony.

Máriát a magyarok Szent István felajánlása óta országuk Pátrónájának tisztelték, és ezt évszázadokon keresztül Nagyboldogasszony napján ünnepelték. A középkortól kezdve sok értékes művészeti emlékünknél tanúskodik arról szerte a Kárpát-medencében. A Millénium évében Vaszary Kolos hercegprímás kérésére a pápa külön napra helyezte Magyarországon Nagyasszonyának ünnepét, október 8-ára. De már Pázmány Péter így vallja: „mái napig költő pénzünkön a Boldogasszony képe körül ama szokott bötükkal, Patrona Hungariae, Magyarország Asszonyának valljuk a Szent Szület”.

Október hónapjára esik a történelmi Egyház egy-két kimagasló szentjének is az ünnepe.

Október 4-én, assiszi Szent Ferenc halálának napján, megemlékezünk a liturgiában a 13. századnak erről a nagy egyéniségéről. A szegénységnek jegyezte el magát, de a derű, a vídamság fontosságát is prédikálta, és a szeretetét — amit nemcsak elesett embertársai felé gyakorolt, de az egész teremtett világra kiterjesztett. Dicsőítő éneke, a „Naphimnusz”, valójában hálaadás Istennek a teremtett világért; nemcsoda, hogy Szent Ferenc alakjában a mai természetvédők patrónusra találtak. Szent Ferenc rendjének fiai hosszú évszázadok óta a magyarság történelmében fontos szerepet töltöttek be.

Az Egyház egyik legnagyobb szentjének Nagy Szent Teréznek (1515-1582) az ünnepe október 15-én van. Nemcsak mint a sarútlan karmelita rend reformátorát tartjuk számon, de irodalmi tevékenysége is jelentős. — VI. Pál pápa 1970-ben egyházdoktornak nyilvánította. Századunkban az ő népszerűségét szinte kiszorította egy késői követője, Lisieux-i Kis Szent Teréz, akinek ünnepe október elsején van. Népszerűségének titka egyszerűsége, amellyel mindenkinek utat mutatott a természetfölötti élet felé.

A. M.

*

ISZLÁM ELŐNYOMULÁS SPANYOLORSZÁGBAN

500 évvel azután, hogy az arabokat kiszorították az Ibériai félszigetről (Granada átadása 1492), ma kerekén 200.000-re teszik Spanyolországban az iszlám híveinek számát. Nem egészen alaptalanul beszélnek sokan „iszlám reneszánszról”, amelyet természetesen az arab Golf-államok, de Líbia és Marokkó is, mind anyagi, mind politikai téren erőteljesen alátámasztanak. Andalúziában a városokban a hívó moszlimok hagyományos viselete, a „villaba”, megszokott, mindennapi látvány az utcán. Azonban mint mindenütt, itt is szembeötlő az iszlámhíűek széttagoltsága: Khomeini sítista híveinek Sevilla, Cordoba és Granada a központja, Gaddafi követői elsősorban Madridra és Valenciára, — az algériai Ben Belláei ugyancsak Valenciára meg Alicantéra koncentrálnak. Mindeme jelenségeket távolabbi, de nem lebecsülendő politikai számítások is motiválják.

Szép Zoltán (München-Solln)

Reflexiók

Válasz dr. Cserháti Ferenc müncheni magyar plébános „Rajtatok a sor” címen a szeptemberi számban megjelent vezércikkére.

A pásztor perlekedik a nyájjal. Erre a megfogalmazásra készítették a cikkíró felelősségtől áthatott, de erősebb indulatú hatásoktól sem mentes sorai, amikor a „világi”-ak tunyaságát ostorozza.

Számomra rokonszenves a szeretetnek ez a megjelenési formája, hiszen Krisztus maga sem kívánta meg követőitől, következésképpen a krisztusi egyház híveitől a mindenbe beletörődő önmegadást, a birkatürelmet, a szeretet nevében gyakorolt „én mindenkivel egyetértek, hogy reám soha senki meg ne haragudjék” mameluk-magatartást.

Igen, okkal és joggal emeli föl szinte számonkérő hangját a plébános, mert, — mint ezt vasárnapi szentbeszédeiben is cselekszi a magyar miséken — igazi — szinte öskeresztényi értelemben vett — hívői gyülekezetet kíván építeni. Eme munkálkodása közben konkrétan, de általánosítva is a kérdést, tudja, érzi, hogy nem pusztá illúzió; bár többléttartalommal telített emberi, hívői közösség megteremtése egyoldalúlag nem fog kialakulni.

Bizonyos vagyok benne, a hívekben az igény inkább megvan a szilárdabb, hatékonyabb keresztényközösség megteremtésére, mint a készség. Az igény ugyanis elsősorban lelki, érzelmi indítatású, míg a tetteket többnyire — és a dolgok természetéből következően is — magának a fizikai jelenvalóságnak kell kiviteleznie. Egyszerűen bizonyos keretek között gyakorlatnak kellene kialakulnia, amely aztán gazdagszik, csiszolódik, csoportokhoz, személyekhez, sőt netán újabb intézményekhez, intézményszerű alakulatokhoz kötődik, beépül „laikus” liturgiánkba, miáltal széles körű és tág értelemben vett hatást vált ki, hatást gyűrűzetet maga előtt és maga körül.

Sokat, nagyon sokat is tehet az az ember, aki ehhez tehetséget érez magában, ismeri cselekvési lehetőségeit és aki képes — akár kényelmének rovására is — Krisztus nevében és szellemében tevékenységbe fogni s azt lankadatlanul véghezvinni. Ismerve azonban az emberi természetet s a viszonylagos fizikai kényszerítetlenséget (hiszen üldözve, mellőzve Európának eme részében nem vagyunk) még igen-igen sok ösztökélést olvashat fejünkre az erre hivatott, ameddig mint hívő tagjai az

Október hónapja a katolikus élet gyakorlatában a Mária tisztelet, a rózsafüzér hónapja. Ma is sok templom tartja a régi szokást, a napi esti rózsafüzér ájtatóságot Szűz Mária tiszteletére. Népünk kedves imádságai közé tartozott évszázadok óta az „olvasó” vagy „szent olvasó”, de a mai értelmiségi ember néha idegenkedik már az imádkozásnak ettől a hagyományos formájától: egyhangú ismétlésnek, monotonnak tartja. Pedig az együtt mondott ima erején túl is, az egyes rózsafüzérek változó szövegei lehetővé teszik, hogy Jézus vagy Mária életének állomásait elmélkedve végig kísérjük.

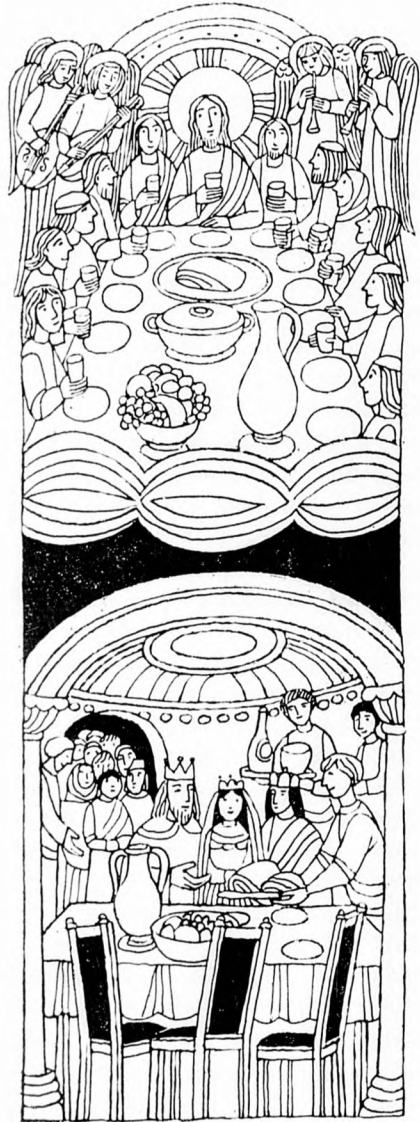
Október 7-én az Egyház külön ünnepet is szentel a Rózsafüzér Királynőjének — ennek a napnak régi magyar elnevezése Olvasós Boldogasszony volt. Domonkos szer-

anyaszentegyháznak, magunk is mozdulunk.

Ám legyünk igazságosak! A készség tekintetében sem vagyunk, mi hívek olyannyira elmaraszthatók, mármint, hogy hiányozna. Megszoktuk azonban a szabványokat, a sorvezetőket, a tetteinket, lépéseinket szabályozó koordinátákat, s ezt joggal vagy jogtalanul, de általában el is várjuk. A szabály, a jótékony iránymutatás válhat, s gyakran válik is korláttá, néha még béklyóvá is. Ki ne emlékezne az első ámulatra, első megdöbbenésre — az idősebb generációból —, amikor az oltár felé forduló pap a megszokott és változtathatatlannak vélt latin szavak helyett magyarul hívta, dicsérte az Urat (mindenki saját anyanyelvén), vagy amikor a prédikációt vagy annak kiegészítését világi személy intézte hittestvéreire. Semmi rendellenes nem történt. A pápa és az erre hivatott Szent Szinódus oldott valamelyest a liturgia valójában sosem deklarált szokás-hierarchiáján, s miként az öskeresztény közösségek évszázadokon át tették és tethették, a templomokba visszahozhatóvá lett az anyanyelv, amelyet amúgy templomon kívül és egymásközött templomon belül is mindvégig használtak.

Nekem személy szerint ma is jobban tetszik a latin rítus, ünnepélyesebbnek, fennköltebbnek, „Istenhez illőbb”-nek érzem, mert ebben nevelődtem. Az anyanyelvi miseszöveg kevésbé misztikus, érthető, mondható vagy suttozható a miséző pappal, de így családiasabb is. A családiasabb légkörben, közegben a tekintély belülről keletkezik, kialakulása ennél fogva lassúbb, létrejötte után tisztelete viszont szilárdabb, mert a szeretet és a belső meggyőződés tartja ében.

A „Rajtatok a sor” felszólítottjait ehhez hasonló szellemű lelki okok is gátolják, de talán az is, hogy nagyon csekély még a bevált és népszerűsödő, tehát átvehető példák száma, túl erős még bennünk a saját személyiségünk territóriumának védelme, háttérbehúzódottsága, mely táplálkozhat szeméremből, szereplési viszolygásból is, s nem utolsósorban azért, mert nagy területen élünk, közlekedünk, szét vagyunk szóródva és sietős az utunk szinte örökké. Nem úgy, mint szelíd falusi templomok előtti téren nagyszüleinké, dédszüleinké volt. Tudtak ők valamit, amitől hővérsben is átmelegedett a lélek.

„A mennyország hasonlít egy királyhoz, aki menyegzőt rendezett fiának — így szólt Jézus a fiatalokhoz és idősebbekhez. Elküldte szolgálait a meghívottakhoz, hogy hívják őket a nagy ünnepra. Azok azonban nem jöttek el. Mindegyik talált valami szemtelen kifogást. Amikor a király ezt meghallotta, így szólt: „A menyegző kész, de a meghívottak nem voltak méltók a meghívásra. Menjetek — szólta szolgálíhoz — hívjatok be mindenkit az utakról, akit csak találtok”. A szolgálak elmentek és a ház megtelt vendégekkel.”

Mit gondoltok, kik lehetnek a meghívottak? Helyesen mondom: a Papa, Mama, meg te is! Na, ne felejtjük el testvérkédet, de a Nagymamát sem! Mire hív vajon Jézus minket? Hát persze! A vasárnapi szentmisére! Hiszen ott halljuk Jézus szavát, az evangéliumban, olvasmányban, vagy a szent leckében! De ezt csak akkor hallod, ha ott vagy.

Ma is vannak persze gyerekek, akik vasárnap „olyan fáradtak”, hogy nem tudnak felkelni. Bezzeg a sült csirkéhez azonnal oda tudnak ülni. Hiába, nekik a sült csirke fontosabb, mint Jé-

SCHERMANN RUDOLF:

Riport az örök életről

IV. RECEPT
KRISZTUS:

AVAGY AZ ÖRÖK ÉLET

Nemsokkal volt idősebb, mint Kafka K. Józsefe, amikor letartóztatták. Kardokkal és dorongokkal vonultak ki ellene, mint valami mezei hadjáratra. A lepénzelt áruló jelben egyezett meg velük: akit megcsókol, azt kell elfogni. E jelre szükség volt. A szürkületben alig lehetett volna megkülönböztetni őt barátaitól. Azonkívül örök Főpap létére civilben járt és társai dialektusában beszélt.

Tanítványai közül a legtöbben futásnak eredtek. Egyikük annyira buzgón, hogy ruháját is elhagyta útközben. Másikuk, Péter, szangvinikus temperamentumának megfelelően kardot rántott, s levágta a Főpap szolgájának jobb fülét. Kissé később égre-földre esküdzött, hogy semmi köze ehhez a galileai fiatalemberhez.

Néhány napos népbírósági tárgyalás után, melynek alkalmával a zsidók kórusban halált kiáltottak rá, s Pilátus kezét mosván véresre korbácsoltatta, végülis keresztre szegezték.

Irtózatos kínok között lehelte ki lelkét.

Buddha ebben a korban még Kapilavastu s a Megvilágosodás felé lovagolt. Szokratész ismeretlen kőfaragó fia volt. Camus már ismert író.

Krisztus a legbrutálisabb módon, élete negyedik tizede táján fejezte be földi pályafutását. S nem 50—60—70, legjobban 45 évesen. Abban a korban tehát, amelyben a szellem ereje teljét éri, s a szív alkotnivágyó indulatoktól terhes.

Úgy halt meg, mint közönséges bűnöző. K. József szavaival élve „mint egy kutya”. A zsolttáros nyelven: „Mint az emberiség szemetje”.

70 ÉVVEL AZUTÁN . . .

(Folytatás az első oldalról)

kereszténység helyzetét ismertette. Ezekben a kis államokban kíméletlen elnyomás az egyházak osztályrésze. Ennek ellenére a szovjet rendszernek minden kísérlete hiábavalónak bizonyult, hogy megtörje a litván és a lett nép katolikus tömegeinek egységét. A deportálások, a koncepciók perek, a hívek folytonos zaklatása és diszkriminálása, a rágalomhadjáratok egyes egyházi személyek és hívő világiak ellen olyan méreteket öltöttek, amilyenekhez sem a csílei, sem a dél-afrikai helyzet nem hasonlítható. Itt a „glaznosztyi”-ből még semmit sem érezni. Arra a kérdésre, hogy Gorbacsov új iránya hozott-e valami változást, litván részről csak rezignáltan válaszolnak: „Számunkra a helyzet csak rosszabbodott”. Így aztán érthető, hogy a Szovjetunió miért nem engedte meg II. János Pál pápának a balti államok meglátogatását. A rossz lelkiismeret is tud árulni.

Érdemes itt még Helmut Kohl, nyugatnémet kancellár kongresszushoz intézett üzenetének néhány mondatát idézni: „Az egyházak Keleten évtizedek óta a legsúlyosabb zaklatásoknak vannak kitéve. Még létjogosultságukat is kétségbevonta egy ideológia, mely magát ateistának nyilvánítja. De az ő tételük a vallásszabadság sokrétű megnyirbálása ellenére történelmi tévedésnek bizonyult. Az ember vallási kötődése iránti igényt nem lehet sem állami intézkedésekkel elnyomni, sem földi ígéretekkel pótolni.”

Utolsó pillanatban vér és víz patakzott róla. Kínjában ordított és nyögött, miközben pár lépéssel arrébb egészséges római katonák — a mindenkori megszállók reflexét gyakorolva — kockát vetettek ruhájára. S itt kezdődik a történelmi méretű bonyodalom.

Mert izgatón és kétségtelenül arcátlanul hangzik, ha Palesztína valamely falucskájából máriól-holnapra a történelembe lép egy fiatal ácssegéd, s enyhe fűrészpör és gyaluforgácsillattól körüllengten kijelenti, hogy: „Én vagyok a feltámadás és az élet”.

S ezt olyan természetességgel mondja, mintha személyazonossági adatait diktálná be valamely hivatalnoknak.

Környezetének emberei a fejükhöz

nák, — hanem egyszerűen bővebb magyarázatot kértek tőle arra vonatkozólag, hogy is érti azt, hogy ő az Élet és Feltámadás?”

A felvilágosítás nem maradt el.

Amikor például Keresztelő János követői azt kérdezik tőle, hogy ő-e az eljövendő, vagy mást várjanak, sok szó helyett, mint valami tábornok az ellenfél szétlőtt páncélosaira, az általa meggyógyított betegekre utal, s azt üzeni: „Mondjátok meg Jánosnak, amit láttatok: sánták járnak, süketek hallanak, bénák járnak s a szegényeknek hirdetik a jóhírt”. Nem szeretett fecsegni. Feladatára összpontosította egész életét, s kézzelfogható tényekkel szerezte érvelni.

Pázmány himnusza a Magyarok Védasszonyához*

*Óh dicsőséges, óh ékességes, csillag fényességes!
Világ úrnője, kegyes anya, édes!
Angyalok szája, próféták lánya, Dávid umokája,
neked énekel Salamon hárfája.
Menny királynője, búk enyhítője, egek erős öre,
tavaszi színek virágos vesszője!
Felkelő hajnal, lámpa mely nem csal, nap dús sugarakkal,
tőled az éj fut, s kigyullad a nappal.
Nap győztes párja, föllengő pára, leányszépség bája,
Kit megkívánt a tisztaság királya!
Király lugassa, aranyos násfa, elefántcsont-bátyja:
légy szegények üdvének vitorlással!
Virtusból pálma, egek nektárja, jóillatok árja,
Vezesd a tévelygőt a kész hazába!
Zamatok magva, fények patakja, lelkeink csillagja,
fordítsd figyelmed a zengő szavakra!
Hadak iránya, vígság forrása, szemérem virága,
benned bokrosul a mennyek pompája.
Fehér liliom, rózsaszírom, viola-fuvalom,
s az arany csillag ring öledben, hajadon.
Szűzeknek szűze, világnak tüze, vezess égbe győzve,
ne maradjunk itt honunkból száműzve!
Fénye a fénynek, kútja segélynek és lelki reménynek
adj életet szolgálaid seregének!*

Babits Mihály fordítása

* Minthogy október Máriának, mint a Rózsafüzér királynőjének a hónapja, ezen belül a Magyarok Nagyasszonyának hivatalos ünnepe is (lásd 3. old. 3—4. hasáb), kétszeres ok, amiért ezt a Máriát magasztaló barokk költeményt közöljük. Mindemellett Pázmány Péter is emlékeztetni akarunk vele, aki kerekén 350 éve, 1637-ben hunyt el Pozsonyban. Pázmány, ámbár a régi, gyökeres magyar nyelv utólrétegetlen nagymestere, nem volt költő. De voltak pillanatok amikor kigyulladt benne is a poétai tűz és lírába ömlöttek érzései, gondolatai. Így született meg a Mária-költészet egyik leggyengédebb himnusza, ez a mindmáig joggal neki tulajdonított „édes canticum”, muzsikáló latin nyelven: „O gloriosa, o speciosa, stella luminosa, mater gratiosa”. Nincs mit csodálkozni, ha Pázmány himnusza hamarosan magyar nyelven is megjelent, benne van már a legelső hangjegyes magyar énekeskönyvben, a Kisdi-féle „Cantus Catholici”-ben. Arra vall, hogy mindjárt templomi használatba került, sőt gregorián-dallammal az egyetemes egyházi zenetárba.

Babits Mihály fordításán — úgy érezzük — szinte átsüt Pázmány gazdagon áradó-pompázó, verőfényes stílusa és elgyönyörködött, — az eredeti latinban is — a négyzseresen összeesendülő rímek bravúros játéka. (Sz. J.)

kaptak s egymáson siettek ellenőrizni a saját épelméjségüket: „Nem az ácsmeszter fia ez? Nem ismerjük nagyon is jól anyját, apját, testvéreit, nővéreit?” — kérdezték háborogva, nem minden célzás nélkül a gyaluforgácsra.

„Ábrahám meghalt, a próféták meghaltak, minek tartod magad?” — kiáltották neki az Írásra utalván.

De ő nem vette vissza szavát. Rendíthetetlen nyugalommal, a mindezt előrelátó ember bölcs tudásával várta a hatást.

Kortársai nem követelték meg tőle, hogy korának selyemszövészeti technikájáról tartson előadást, hogy Erasthenesről beszéljen, Phidiasért rajongjék és fejből idézze Platont, hogy tehát Bernard Shaw-val szólva: „Az általános műveltséggel rendelkező relatív tudatlanok azon seregéhez tartozzék, akik az ég világán mindenről tudnak okosan fecsegni, de akik csupán összezavarják a világ dolgait ahelyett, hogy kibogoz-

Ennek ellenére tudta, hogy lényét nehezé felfogni. Hogy az ő „ki kicsodájában” nem lehet néhány sorban megnyugtató feleletet adni.

S ezért tapintatosan igyekezett felvilágosítással szolgálni magáról. Ahogy például a szamariai asszonnyal tette. A történet ismerős. Krisztus Jákob kútjánál ül, miközben tanítványai élelem után kutatnak a városban. Egy szamariai asszony közeledik a kúthoz. Víz akar meríteni. Jézus megkéri: „Adj innom”. Az asszony elcsodálkozik azon, hogy zsidó létére megszólítja őt a fiatalember. „Hogyan, te zsidó létedre tőlem, szamariai asszonytól kérsz inni?” A zsidók ugyanis nem érintkeztek a szamariaiakkal. Jézus így felelt: „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked, hogy adj innom, inkább te kérnéd őt s ő élővizet adna neked.” Az asszony nem érti Krisztus első célzását. „Uram — mondja — hiszen vödöröd sincs, a kút pedig mély, honnan ve-

szed az élővizet?” Jézus erre megjegyzi: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, amelyet én adok, nem szomjazik meg soha; az a víz, amelyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne.”

Nem kétséges: aki itt beszél, nem kisebb igénnyel lép az emberiség elé, mint hogy ő az Élet és Feltámadás, ő az élővíz adója, amely nem akármilyen, hanem az örök élet lehetőségét tárja az abszurd világban kényelmetlenül ülő ember elé.

C. S. Lewis (ismert angol regényíró, meghalt 1945) szellemes gondolatmenetet módosítva nyugodtan mondhatjuk, hogy némileg gondolkodó ember előtt világos: ha egy ácssegéd ilyesmit mond: Én vagyok az élet és a feltámadás, csupán két eset lehetséges: az illető vagy bolond, vagy tényleg ő az élet és feltámadás, s akkor Istennel azonos. S volt még egynéhány súlyos mondata. Ennek ellenére általában senki nem tartja bolondnak. Legkevésbé azok, akik nagy embert akarnak benne látni. Marad tehát az a konzervatív igazság: hogy Krisztus Isten és ember egy személyben.

Hogy ez felfoghatatlan az emberi agy számára — az világos. Megismerésünk alkati jegyei közé tartozik, hogy minden új jelenséget azonnal ösztönösen már meglévő valóságokhoz mér, osztályoz, meg akar emészteni, mert amit nem tud megemészteni, attól fél, annak kiszolgáltatva érzi magát. Krisztus nem tudja mihez mérni.

Úgy vélem azonban, hogy éppen Isten-emberi valóságára vonatkozóan meglepően alkalmas képlettel rendelkezik az emberiség kollektív tudatalattija. Tény, hogy míg egyfelől az emberiség mindig szkeptikusan tekintett azokra, akik azt ígérték, hogy megszabadítják a haláltól, szenvedéstől, s helyreállítják a zavartalan élet egyensúlyát, másfelől nem szűnt meg keresni azt a valakit, aki erre képes lenne. Képzeltében logikusan egy olyan ember képét alkotta meg e feladat megoldásához, aki ugyan emberi vonásokat mutat, de emberfeletti erővel rendelkezik. Így született meg a hétmérföldes csizmájú mesehős alakja, aki a hétfejű sárkányt (a halálos betegségek rossz szimbólumát) megöli, s eltávolítja a boldogság aranykapuja elől.

A meglepő számunkra csupán az, hogy a mesehős elhagyja a történelem bizonyos metszőpontján a mesekönyv lapjait s a történelembe helyezi át működési területét. Igaz ugyan, hogy Krisztus nem visel hétmérföldes csizmát, nem hord kardot, s nem rendelkezik boxolóizmokkal. De ez nem fontos. A halál szellemi valóság. S annyit kortársai is, barát, ellenfél egyaránt, megállapítottak róla, hogy úgy beszél „mint akinek hatalma van.” S hozzátehetjük, így is cselekszik.

Egyfelől tehát emberi vonásokat visel: eszik, iszik, alszik, örül, szomorkodik, éhez, izzad, s kenyérkereső szükségességből ajtóramákat ácsolt; másfelől: betegeket gyógyít és halottakat támaszt fel. Mi erre nem vagyunk elkészülve, ahogy senki nem gondol arra, hogy a hétmérföldes óriással, avagy Piroskával és farkasával a következő utcákon találkozni fog. Csak a gyermekek.

S Krisztus a hit, s egyben lényé megértésének legmélyebb pszichológiai diszpozícióját feszegeti, ha azt mondja: „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mentek be az Isten országába.” (Lk 12, 17. 10. 21.)

(Folytatás az 5. oldalon)

Riport az örök életről

(Folytatás a 4. oldalról)

Ama kicsinyes tisztviselőgondolkodással, amelyen naponta bosszankodunk, — s amely nem ismeri el azt, amire nem rendelkezik megfelelő irattartóval vagy engedéllyel, — a hit dolgában nem lehet előbbre jutni. Krisztus megértéséhez nagyobbvonalú gondolkodás kell. Ahhoz el kell fogadni, hogy személye nem sorolható be semmilyen kategóriába, hanem külön, önmagában, „Isten-ember” címfeliratú kategóriát alkot. Minden, amit róla mondunk, csak eme megfontolások előrebocsátása után érthető.

Buddha az útszélén találkozott a halállal. Ez az egzisztenciális élmény nevelt belőle fanatikus küzdőt az élet érdekében. Camus túlságosan bántónak tartotta a szikrázó kék ég, a napban fürdő parti strandhokok, a daloló tenger egyetlen halott ellentétét. Krisztus nem valamely élményből indul ki, hanem saját személyéből. Amiért a többiek küzdöttek, a több életért, vagy amit az ember számára visszaszerezni igyekeztek, annak koncentrált teljessége Ő. Mindazt, amit az ember alkotni és újraalkotni akar, Ő alkotta. Egy szóval: nem célját, szándékát, hanem lényegét fejezi ki, amikor azt mondja: „Én vagyok az Élet és Feltámadás.” Azonnal tudjuk: vele a halál halálos elensége lépett történelmünkbe. Arculata az elmúlás mindenfajta változata ellen az élet érdekében nem pacifista hajlam, mégcsak nem is humanista altruizmus, hanem természetéből fakadó szükség-szerűség. Nem tehet másképp. Csak így, mivel a lénye az, hogy Élet és Feltámadás.

Ez az ember érdekel bennünket.

Mert ha ő az Élet és Feltámadás, akkor:

1. Szeretnie kell az életet. Olyan szenvedéllyel méghozzá, amelyhez viszonyítva minden szenvedélyünk sápadt metafora. Másszóval, fel kell benne lenni mindazt, amiért minden sejtünk, idegszálunk lelkesül: a tavaszi hajnalok mosolyát, a tenger dalát, hajnalok üdeségét, liliomok előkelő illatát, suhancok gondatlan füttyét, az alkotás gyönyörét, a szeretet extázisát!

2. Gyűlölnie kell a halált. Gyűjtőfogalmát mindannak, amit életünk feketekönyvének lexikonlapjain ilyen szavakkal jelölünk: „szenvetés, halál, deportációk, menekülések, koncentrációtáborok, diktatúra, kizsákmányolás, gyilkosság, könny, járvány, halál.”

3. S ha már e két feladat végrehajtásában végtelenül meg kell hogy haladjon bennünket szenvedélye hőfoká-

val, úgy méginkább abban, hogy legyőzi a halált!

Mert ez az izgató, a nagy, a végtelenül fontos! Csak ha erre képes, hiszszük el neki, hogy mesehősi kardja nem egy názáreti ácsműhelyben farigsált nevetséges fakard, hanem sárkányölő fegyver! Csak így tudja előttünk bizonyítani, hogy nem tartozik azon tiszteltreméltó dilettánsok közé, akiket nagyjainkként tartunk számon a halál elleni harcban. Csak ez garantálhatja, hogy életének története nem silányul végül is kávéházi olyvasmánnyá nyomasztóan esős délutánokon.

Szerette Krisztus az életet?

Baudelaire vagy a századeleji orosz vallásfilozófus, Rozanov szerint Krisztus sohasem mosolygott. Örömtelen ember volt, s ha örömökről beszélt, csupán a föld felett elérhetetlen magasságban lebegő másvilági örömöket értette ezen.

A gyilkos kritika hangsúlya azonban, hogy nem osztotta a mi örömeinket. Pedig a félreértés csupán egy végeredményben külsőleges tényen alapszik. Ha megértjük az evangélisták indulatait, miközben Krisztus alakját élénk rajzolták, megértjük miért nem tudósítanak kifejezetten mosolyáról. Függetlenül attól, hogy tolluk végén kétség-telenül ott gubbasztott szellemi hátterük komor esszés szemlélete, egyszerűen nem tartották illőnek, hogy egy súlyos igazságokat hirdető Messiás arcára könnyed mosolyt varázsoljanak. Azonfelül meggondolandó, hogy e nemes férfiak a közelgő parúzia ijedségében éltek, s nem találták az időt sem alkalmasnak arra, hogy könnyed színekkel keverjék ecsetüket.

Ha mindezen szempontok figyelembevétele ellenére mégis vitathatatlanul kihallik az evangéliumból Krisztus vidám emberségének dallama, ez annál inkább bizonyítja, hogy kevés nálánál életszeretőbb ember járt történelmünkben.

Csupán a kánai mennyegző termébe kell mennünk a komor Krisztust rajzolókatól cáfolatáért. Nem véletlen, hogy első nyilvános szereplése ennek az életvidám eseménynek kulisszája közt folyik le. Társaságának hetekig tartó jókedvéről nemcsak elsőminőségű borral gondoskodik, hanem minden bizsonnyal jókedvével is. Nem valószínű, hogy ez a fiatal ember magasztos megváltóképek unalmas ábrázatával kegyeskedte volna végig együttében ezeket a zsidó népnél temperamentumuk és életkedvük révén meglehetősen szilaj napokat. Ahogy bizonyára megfelelő humorérzékkel regisztrálta az új leple alatt hozzászófordáló Nikodémus megjegyzését más alkalommal, aki nem tudta elképzelni, hogy miképp gondolja Krisztus az újjászületést, mivel hogy hetvenéves ember létére bajosan bújhat vissza anyja méhébe. S a groteszk helyzetet nem kis élvezettel regisztráló mosoly kellett, hogy ajkán játszó akkor is, amikor Zakeust, ezt a kissé rövidre sikerült adóhivatalnokot megpillantotta a fügefá tetején.

Arról nem is beszélve, hogy csak az életbe szerelmes költők, festők és zenészek tudnak úgy beszélni, festeni és dalolni a mezők liliomairól, az ég madarairól, az elgurult garasát kereső asszonyról, egyetlen egy veréből, vagy a szántó-vető ember ritmikus hajlongásáról, a tereken hancurozó, táncotlejtő fiatalokról, ahogy ez az életszerető fiatal Isten-ember tette.

(Befejezés a következő számban)

A házasságra való érettség

Mindig is voltak rosszul sikerült házasságok. De mi lehet az oka, hogy számuk most évről évre növekedik?

„Mind több és több a válás” — panaszkodik egy német napilap és idézi a statisztikai adatokat. Ezek szerint, amíg 1960-ban a megkötött házasságoknak csak 10 %-a végződött válással, addig 1970-ben ez 17 %-ra emelkedett, 1985-ben pedig már elérte a 35 %-ot. Ismerve az otthoni helyzetet is, megdöbbenve állunk e száraz, de mégis sokat mondó számok előtt. Hiszen minden válás tragédia: a család, a jövő nemzedék és a válás szenvedő alanyainak a tragédiája.

Hogy a dolgok eddig fajultak (s ki tudja, hogy még meddig!), abban nagy szerepe van kétségtelenül a liberális törvényhozásnak, amely egyenesen könnyelművé teszi a házastársakat a válás elhatározásában. Ugyancsak megtaláljuk okát a materialista és hedonista életfelfogásban, mely az élet élvezését teszi meg egyetlen életcélnak s ennek logikus következményeként megtorpan és visszariad mindentől, ami ezzel ellentétben áll, ami nehéz, ami szenvedés, fájdalom, vagy lemondást követel.

A harmadik ok, amely részben az előbbiből következik, az, hogy nagyon sokan vállalkoznak a házastársas életre anélkül, hogy meglennének bennük bizonyos emberi kvalitások. E kvalitásokat másképpen: házasságra való érettségnek is nevezhetjük. Az érés növekedést, gazdagodást jelent, amelyhez idő és türelem kell. Az említett statisztikai adatok azonban arról tanúskodnak, hogy nagyon sok házastárs erre se ideje, se törődése, meg sem próbálják, hogy eljussanak arra az érettségre, amely alapja és biztosító pillérje minden jó házasságnak.

Miről van itt szó, mit értünk házastársas érettségre? A házasságra való érettség jelent bizonyos képességet: behelyezkedni tudást a másik lelki világába. Az érettség jele viszont, ha az egyik házastárs csak a maga javát, a maga előnyét keresi s közben nincs tekintettel házastársára, akit elhanyagol, mellőz, figyelmen kívül hagy.

A házasságra való érettség megköveteli a képességet: együttérezni a másikkal, megérteni és tudomásul venni egyéniségének, személyiségének más voltát; elvár egy bizonyos együttelendülést a másikkal, akinek talán más a temperamentuma, más embertípus. Ez az együttelendülés nem automatikus egybehangelődés következménye. Ez gyakorlásra szorul, — ezt akarni kell.

A házasságra való érettség jelenti azt a képességet is, hogy az ember a szükségletnek megfelelően le tud faragni egyéni igényeiből. „Önmagunk megvalósítása” a másik nélkül, vagy annak hátrányára, nem más mint önzés és szeretetlenség. Dr. Theodor Bovet, a „házastársas tudományának atyja” beszél egy, a házasságban és házasság által kialakult új személyről, amely két, egymástól különböző egyénnek az összetételéből keletkezett. Ez az új házastárs személyiség, ez az új „mi”, megköveteli az egyéni önző kívánságok megnyirbálását. Megköveteli készséget a kiegyenlítő és egyezkedés keresésére. Az egész életen át újra és újra szükség van megegyezésekre; a „vagy-vagy” megoldás csak veszekedést, ellenszenvet, elidegenedést vált ki. A vagy-vagy megoldás jele az önféjűségnek, az együttérzés hiányának és uralkodni vágyást tükröz vissza. Az igazi partnerség jellemzője az, hogy benne az ember szolgál és nem uralkodni akar. Ez

a krisztusi szó érvényes a házastársak egymás közötti viszonyára is.

A házastársas érettség előlegezi a bizalmat. E szónak nagyon gazdag a tartalma. Jelent hitet, reményt, ráhagyatkozást. Ilyen értelemben kell tudnom megbízni házastársamban. Az élet minden helyzetében („mindennemű viszontagságában”) rá kell, hogy hagyatkozhassam. Ez a bizalom közösséget, partnerséget, összetartozási érzést teremt. A bizalmatlanság ezzel szemben szétrombol minden közösséget. A féltékenyeknek és félnék természetűeknek éppen olyan kevés a bizalma, mint a despota hajlamoknak, vagy azoknak, akik minden csábításnak engednek. Aki nem bízik meg házastársában és ő maga sem méltó rá, hogy megbízzanak benne, az nem képes hosszúéletű társas (házastárs) életre. A kölcsönös bizalom légköre nélkül a házastársas érettség éppen úgy lehetetlen, mint minden más szerződés.

Aki érett a házasságra, az mer vállalni felelősséget. E szó gyökere: felelni, választ adni. Elért egy szó, s erre nekem választ, feleletet kell adnom. Felelősség él és működik bennünk, mindnyájunkban. Az élet maga is annyit jelent, mint felelősséggel tartozni. Aki felelősségtudatában cselekszik, az erősíti a partnerséget és szeretetet gyakorol. A felelősségtudat az, ami lehetővé teszi az együttélést és az együttes boldogulást.

A házastársas érettség jelent ezen kívül még képességet a helyes választásra és döntésre. Elhamarkodott házastársas kötés mindig az éretlenség jele. Aki csak úgy megakad valahol, az nem választott, hanem hagyta magát kiszámíthatatlan és öntudatlan kívánságoktól és szándékoktól vezetett. Az ilyen kiengette kezéből életének kormánykerékét és viteti magát az árral. A szabadsághoz hozzátartozik, hogy az ember nemet tudjon mondani, ahol ez szükséges és fontos. Senki se kötelezze el magát másra, többre, mint amit teljesíteni tud. Élettársában különben esetleg hamis reményeket ébreszt. — Félelem az egyedülléttől, a társtalanságtól, elismerés, siker, vagy támasz keresése, — ha ez bizonyos határokon túlmegegyez, — rossz előfeltétele a házastársas elkötelezettségnek. Senki ne akarjon koloncként a másik nyakán élni, ahelyett, hogy ő maga is támasza és segítsége lenne élettársának.

Ezek a gondolatok önkéntelenül rácsfolnak azokra a hamis reményekre, melyekkel ma sok fiatal házasságra lép, s amelyeknek vége csak csalódás és kiábrándulás. A házastársas érettség nem a feneketlen boldogság állapota, hanem feladat. A jellem, az egyéniség alakítása, az érdekes, szögletes, bántó lefaragása, hogy ezzel a házastárs életét szebbé, boldogabbá s könnyebbé tegye. Erre a keresztény gondolkodás még azt mondaná: igen, mert ez az út a házastárs számára az örök élet útja. Ennek megpecsételéséért itt eszünkbe jut János apostol üzenete: „Ha valaki azt állítja, hogy: »Szeretem az Istent«, de testvérét gyűlöli, hazudik. Mert aki nem szereti testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.” (1 Jn 4,20)

Isten azért adta a házastársat, hogy ő legyen az első „testvér”, akin az ember gyarapíthatja és tökéletesíti szeretetét, — az emberi tökéletesség kötelékét. Az Isten menyországát azért csak azok érik el, akik előbb megteremtették házastársuk oldalán a földi menyországot.

Megyesi András

MUTATÓSZÁMOK

A legújabbban megjelent Statisztikai Évkönyv adatai szerint Magyarországnak 1987. január 1-én 10,621.100 lakosa volt, az előző évinél 18.900-zal kevesebb. A lélekszám 1981 óta csökken, akkor 10,712.800-an laktak az országban. —

1986-ban 128.204 gyermek született, 1996-tal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az elmúlt évben 1374 esetben kettős-, 26 alkalommal hármas- és két ízben négyes ikrek születtek. Az ikerszülések száma 1985-höz viszonyítva 54-gyel csökkent.

Magyarországon évről-évre csökken a házasságkötések száma: tavaly 72.434-en járultak az anyakönyvvezetők elé, 804-gyel kevesebben, mint 1985-ben. Míg két évvel ezelőtt valamelyest csökkenni kezdett a válások száma, az utóbbi két esztendőben ismét emelkedett: tavaly 29.557 esetben mondták ki a válást, 248-cal többször, mint az azt megelőző évben.

Jubileumi tanévnyitás Kastl-ban

Harmincadszor nyitotta meg kapuit Kastlban a magyarok gimnáziuma. Annak ellenére, hogy szeptember 14-e hét-köznap, tehát munkanapra esett, a mintegy 240 főt számláló tanulóiifjúság ünnepére szép számban látogattak el a szülők is.

A *Veni Sancte* délelőtt 9 órakor vette kezdetét, amikor az ünneplőruhában felsorakozott lányok és fiúk a magyar és a cserkészmozgalom zászlai alatt átvonultak a szentmisére. A katolikusok miséjét a templomban, míg a jóval kisebb létszámú protestánsok istentiszteletét a kápolnában tartották meg. A katolikusoknál a szentbeszédet *dr. Ritter Márton*, a gimnázium igazgatója — a protestánsoknál pedig *Ferenczy Zoltán*, a diákok hitoktató tanára tartotta.

Az ünnepélyes szentmisén, — melynek főcelebránsa *Valentiny Géza* prelátus volt — Ritter atya Krisztus urunk örökérvényű példázatából kiindulva szólt a magvetőről, aki a leendő termés reményében szórja szét a jó magot — szándéka szerint — olyan talajba, ahol az számára bő temést fog. Ám nem elegendő a magvető igyekezete, fáradozása, nem elég a megrostált, egészséges termőképesség, tehát a magban rejtőzködő erő, energia sem a kívánt bő aratáshoz. Szükség van mindezekhez még valamire, s ez a jó föld, a szépre, jóra, igazra, hasznosra állandóan nyitott lélek, amely befogadni kész, és érlelni sohasem restell. Ilyen erőttől duzzadó, friss televényű, fogantatásra éhes tiszta lélekkel kezdjük meg az életre felkészítendőket ebben a közösségben a munkát. S mint ahogyan most, úgy tudjanak hozzákezdeni minden nap, minden héten, minden hónapban lankadatlanul, mert csak így tehetik magukévá a példázatot és így válhatnak méltóvá az elődök megalapozta jó hírhez s névhez, amely nemcsak összetart, de másokat is megbecsülésre készítet.

A tanulók a megjelent szülőkkel és a gimnázium díszvendégeivel az egyházi szertartások befejeztével ünnepélyesen átvonultak az iskola nagyertermébe, ahol *Valentiny Géza* prelátus úr — az iskolabizottság elnöke — rövid tanévnyitó beszédet mondott. Rajta kívül a szeretettel üdvözölt vendégek között elláto-

gatott az évnyitóra: *Xaver Mosner* a Landrat képviselője, *Hans Raab*, a helybeli polgármester, *Albert G. C. Geisenhofer*, a „Les amis de Kastl” vezetője, az Iskolabizottság elnökségi tagja és *Peter Winterhofen*, az Iskolabizottság másodelnöke.

Rövid évnyitó beszédében *dr. Ritter Márton* igazgató a jó példa és a jó példaadás vonzerejéről szólt: „*exempla trahunt*” hangsúlyozva, hogy a jó — személyes átéléssel is — megnyilvánuló példaadás az emberrénevelés egyik kivételesen hatékony eszköze és elősegítője.

Évnyitó után a tanulók visszahódították a nyáron elnéptelenedett osztálytermet, tudomásulvéve, hogy az iskola az ambergi Bauamt (építészeti hivatal) jóvoltából örvendetes megfiatalodásnak indult. A hely és a hely szelleme adott. **Szép Zoltán**

István király ereje

A naptár szerint augusztus 20-a, 1949 óta, az alkotmány ünnepe. Ehhez hozzákaptak még az új kenyér megszegésének ünnepét. De a magyar nép ezt a napot mindig Szent István napjának tekintette és tekinti ma is. Első királyunk emlékeztétét semmilyen fondorlatokkal nem lehetett elhomályosítani.

Ezidén a nagy ünnep előestéjén, augusztus 19-én, Paskai László prímás, esztergomi érsek, ünnepi szentmisét celebrált a budapesti Szent István Bazilikában, majd ünnepélyes menetben a Szent Jobbot végleges helyére, a bazilika egyik kápolnájába vitték. Itt a jövőben mindennap megtekintheti bárki nemzeti ereklyénket. A kápolnában nyolc márványtáblát helyeztek el, ezeken magyar, latin, olasz, német, angol, francia, lengyel és orosz nyelven olvasható a Szent Jobb ereklye rövid története.

Szent István királyunk halálának jövőre esedékes 950. évfordulója tiszteletére — olvassuk a „Magyar Hírek”-ben — bélyegreprodukciós naptárt adott ki a Magyar Filatélia Vállalat. A naptár első oldalán az a Szentkoronát ábrázoló bélyegblokk látható, amelyet a koronázási jelvények hazatérte alkalmából, 1978-ban hozott forgalomba a Magyar Posta. Az egyes hónapokat jelző naptároldalakat az 1938-ban megjelent bélyegsorozat reprodukciói díszítik. Valamennyi bélyegrajzot a nemrégiben elhunyt kiváló grafikusművész és bélyegtervező, Légrády Sándor készítette.

A dunántúli Ajka község melletti domb-ság egy szép panorámát nyújtó pontját csendben, hivatalosan Szent István Kilitónak nevezték el.

Annakidején Szentkirály községtől elvették régi szép történelmi nevét és Lászlófalvára cserélték ki. A mostani augusztus 20-tól, Szent István napjától kezdve az ősi település község neve ismét Szentkirály.

Az utolsó magyar király és osztrák császár, IV. Károly születésének 100. évfordulóján Groer bécsi érsek augusztus 17-én, a Klosterneuburg-i kolostor-templomban szentmisét mondott a Habsburg család számos tagja, köztük a család feje, Dr. Habsburg Ottó jelenlétében. A bécsi érsek szentbeszédében IV. Károlyt „Isten végső odaadásig hűséges szolgálójának” nevezte. „Élete alapján remélhető, hogy IV. Károlyt egy napon boldoggá lehet avatni” — mondta Groer érsek. (KATHPRESS)

Hírek - események

A hajdudorogi görögkatolikus egyházmegye dr. Timkó Imre megyéspüspök és dr. Keresztes Szilárd segédpüspök vezetésével ünnepelte fennállásának 75. évfordulóját.

Az ünnepség ájtatossággal kezdődött a hajdudorogi dómban szeptember 5-én.

Aznap este Lourdusamy kardinális megáldotta a görögkatolikus szeminárium ikonosztázionját Nyíregyházán.

A főünnepséget Máriapócon tartották szeptember 6-án, 10 órakor. A koncelebráit szentmisét görög bizánci rítusban ünnepelték Colasuonno érsek — vatikáni megbízott —, számos külföldi és magyar püspök, valamint száznál több lelkes és mintegy 60.000 hívő jelenlétében.

A „Charta 77” elnevezésű csehszlovák polgárjogi mozgalom részletes dokumentációt juttatott külföldre arról az ember-telen bánásmódról, amelyben a csehszlovák börtönök közel 45 ezer lakójának része van. Vaclav Benda, egy katolikus emberjogi aktivista, a vallási és lelkiismereti okok miatt fogvatartott fiatalok „kényszer-átnevelését” szolgáló táborról mondotta, hogy ott „az erőszak a mindennapi kenyér”. A foglyoknak tilos az imádság vagy vallásos irodalom birtoklása. A kínzás és éheztetés, az orvosi és egészségügyi ellátás elégtelensége vagy teljes hiánya növeli valamennyi börtönlakó szenvedését.

A nőknek az egyházban és a világban betöltött hivatásáról mondotta II. János Pál pápa: „Az evangéliumok világában bőven jelen vannak a nők és jól lehet nem kaptak meghívást az apostolok sajátos küldetésének folytatására. nagy szerepük van a „jó hír” terjesztésében. A II. Vatikáni Zsinat óta a nő szerepe megnőtt az evangelizálás, a liturgia, a teológia területén és általában az Egyháznak a világban betöltött küldetésében. Elérkezett az alkalmas pillanat annak megvizsgálására, hogyan lehetne a nők még szélesebbkörű részvételét biztosítani az Egyház apostoli tevékenységének különböző területein”.

Kalkuttai Teréz anya hatnapos látogatást tett a Szovjetunióban, ahová a Szovjet Békevédelmi Bizottság meghívására érkezett, amely aranyéremmel tüntette ki a béke érdekében kifejtett működése elismerésül. A Szovjetunióból visszatérve Teréz anya az újságíróknak kijelentette: *írásbeli javaslatot tett Gorbacsov pártvezérnek* aziránt, hogy rendje, a Szeretet Misszionáriusai letelepedhessenek a Szovjetunióban. „A szovjet nép Istenre és szeretetre éhezik” — mondotta az újságírók előtt. — Teréz anya nővérei a világ 77 államában 350 szeretetszolgálati intézményben ténykednek, köztük három kommunista országban: Kelet-Németországban, Lengyelországban és Kubában.

A görög kormány elhatározta, hogy az ortodox egyház tiltakozása ellenére, államosítja az egyházi tulajdonban lévő földeket és a helyi hatóságoknak beleszólást engedélyez az egyház ügyeibe. Az ortodox egyház szinódusa kijelentette, hogy a földekről szívesen lemond azzal a feltétellel, ha azokat a szegényeknek juttatják és nem az állami szövetkezeteknek adják, de nem térheti a beavatkozást az egyház beügyeibe. Hírek szerint az eddig független görög egyház most a konstantinápolyi pátriárka fennhatósága alá akarja helyezni magát, mert az nincs alávetve a görög törvényhozásnak.

Az „Avvenire” című olasz katolikus lap beszámolt egy szlovák katolikus cso-

portnak a Vatikánba küldött leveléről, melyben felpanaszolja az Egyház súlyos helyzetét hazájukban. A levél szövegét sem a lap, sem a vatikáni sajtóiroda nem közölte. Jólétesült források azonban rámutatnak, hogy Szlovákiában *évek óta* akadályokat gördítenek a vallásszabadság gyakorlása, a szerzetesrendek működése, a hitoktatás és a katolikus sajtótermékek terjesztése elé.

Jugoszláviában szerb nacionalista körök az utóbbi időben egyre gyakrabban támadják a katolikus egyházat. A belgrádi irodalmi újság, a „Knjizevne” egyenesen azzal vádolja az egyházat, hogy „szellemi szülőanyja” a szerbek elleni kegyetlenkedéseknek a 2. világháború idején. Egy belgrádi történészprofesszor „Hit és Haza” c. munkájában írja: „a szerb ortodox egyház történelme folyamán két fanatikus vallás között vergődött, amelyek gátolták kibontakozását: keleten az iszlám és nyugaton a római katolikus egyház”. Ezekre a vádakra válaszolva a zágrábi pártlap, a „Dan-as” védelmébe vette az egyházat. Cikkre rámutatott arra, hogy a katolikus egyház sokat tett a soknemzetiégű Jugoszláviában a kultúra előmozdítása érdekében, majd védelmet kért az ilyen támadások ellen, amelyek megromthatták az ökumenikus légkört Jugoszláviában. KIPA/M.K.

A Mária-év megnyitása alkalmából *40 ezer hívő vett részt a Nyugat-Szlovákiában fekvő Sastin-i, magyarul Sasvár-i zarándoklaton*. A zarándoklaton váratlanul megjelent *Kalkuttai Teréz anya*, aki a *Cisik*, nagyszombati általános helynök által celebrált szentmisén rövid beszédet mondott a jelenlevőkhöz horvát nyelven. A hívek szavalókórusban kérték: „Teréz anya, hozd el hozzánk a pápát!”

Az „Ukrán Katolikusok Központi Bizottságának” elnöke, Josip Terelja, — akit a múlt év nyarán egy évi börtönre ítélték és most februárban szabadlábra helyeztek — köszönetét fejezte ki Helmut Kohl szövetségi kancellárnak és a német népnek a kiszabadítása érdekében tett erőfeszítésekért. A levelét közlő szamizdat folyóirat, „Az Ukrán Katolikus Egyház Krónikája” szerint: *Ukrájnában — ellentétben a Nyugaton elterjedt demokratizálódás híreivel — „kampány folyik a Szentatya, a Vatikán és a katolikus egyház ellen”.*

Az észak-német evangélikus lelkesek istentiszteleteken az eddigi fekete palást helyett egyre gyakrabban hordanak fehér öltözetet, hasonlóan a katolikus papság által újabban viselt miseinghez, mely egyben miseruha is. A Kiel-i evangélikus egyház szóvivője kijelentette, hogy a fehér szín „ünnepélyesebb, bizalmat keltő és vidám” — és ma inkább ez dominál a régebben szokásos szigorú és komor fekete szín helyett. Keresztelőn, esküvőn és temetésen azonban kötelező a hagyományos fekete palást használata.

Egy vietnámi napilap közölte, hogy letartóztattak egy csoport katolikus papot azon a címen, hogy a forradalom és a közbiztonság aláásására szervezkedtek. A papok a „Mária légión” nevű ír-országi eredetű katolikus lelki szervezet-hez tartoznak, nyilván ezt a harciasnak hangzó elnevezést magyarították félre a vietnámi kommunisták.

Ami nem fejezhető ki világosan, az nem is érdemli meg, hogy kifejesszék.

Francia közmondás

A tenisz-sztár vallomása

A „Weltbild” című nyugatnémet katolikus *Illustrierte* nemrégiben nagyobb képes riportot közölt a 18 éves *Steffi Graf* ról, aki — mint ismeretes — a női tenisz-világranglista első helyére küzdötte fel magát. Főleg az érdekelte a riportert: *honnan veszi ez a fiatal lány azt a roppant erőt, az állandó készenlétet, amely képessé teszi a versenyzéssel járó roppant fizikai és pszichikai megterhelés, az idegeket örlő stressz elviselésére?* —

Noha nap mint nap forog a neve a világsajtóban, a televíziós sportadásokban, arról alig esik szó, milyen az ő belső élete, hogyan maradt ilyen természetesen egyszerű, hogyhogya nem rontotta meg a világhír, s a vele járó milliós prémiumok! A Weltbild riporterének a tenisz-csillag a többi közt ezeket mondta: „Minden nap imádkozom, mert csak az imában találok megnyugvást. Hívő és jó katolikusnak tartom magamat. Így neveltek engem és ennek így is kell maradnia”.

Ritkán hallható szavak egy mai fiatal lány szájából. De ilyenek is vannak. Tehát reménykedhetünk!

Sz. J.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Károly György értesítet bennünket, hogy nagynénje, **Kisvárdai Borovicsény Erzsébet** 93 éves korában, 1987. aug. 16-án elhunyt. Hosszú szenvedését türelemmel hordozta és az egyház szentségei által kapott kegyelmi erősítést. Temetése aug. 20-án volt a Bécs melletti Baden város temetőjében. R. I. P.

Linz: Június 4-én Traunkirchenben megkeresztelték Ott Béla és Nagy Jolán leányát, **Enikőt**. — Június 19-én megkeresztelték Jäger György és Kelemen Zsuzsanna fiát **Dávidot**. Isten áldása kísérje az újszülötteket.

Június 26-án a Bad Kreuzen-i kápolnában a 20 éves ifjú, **Lakomecz Csaba** járult az első szentáldozáshoz. Készséges örömmel és huzamos, alapos előkészülettel végezte élete első szentgyónását és szentáldozását. Az ő példája is megerősítette azt a lelkipásztori tapasztalatot, hogy a magyar ifjúság növekvő érdeklődéssel fordul szent hitünk felé. Csaba is gyertyával kezében nyilvánosan ismételte meg a keresztségi fogadalmát. Fialtaljaink példája sokszor nagyobb hatással van a hívekre, mint a lelkipáster buzditása.

Halottaink: Elhunyt **Gál Katalin**. Sokan ismerték honfitársaink közül. Linzben tartózkodása idején a magyar szentmisék résztvevője volt. — **Amsberger Elvira** életének 67. évében, hosszantartó, súlyos betegség következtében hunyt el. Meghalt **Hajnai János; Szomorú József** életének 62. évében és **Szekerés István**, aki 77 évet élt meg. Elhunyt **Szabó István** honfitársunk 68 éves korában és **Mészáros István** is visszaadta lelkét teremtőjének. A Mindenható adjon nekik örök üdvösséget.

A gráci magyarság a hagyományos Szent István napi ünnepélyt a „Christiana Hungaria” rendezésében augusztus 20-án de. 11 órakor ünnepelte az „Erzherzog Johann” szálloda külön termében, szép számú résztvevővel.

A nap történelmi jelentőségét Mayer Rudolf főtitkár magyar és Borda György elnök német nyelven méltatta.

Az ünnepély keretében alapító tagunknak, v. Lengyel Béla altábornagy úrnak 90. születésnapja alkalmából az egyesület nevében szép könyvajándékot nyújtottunk át.

Az ünnepély előtt a „Szentháromság” templomban Nyers János atya ünnepélyes szentmisét mondott.

BELGIUM

Brüsszel: Házasságot kötöttek: **De Montalambert Pascal** és **Fraisse Veronique**, a lelkész két növendéke augusztus 29-én a Szt. Anna templomban. — **Bokor András** és **Vieslet Marie-José** augusztus 1-én a Flawinne község templomában örök hűséget esküdtek egymásnak. Gratulálunk a családoknak és imáinkba foglaljuk a fiatal párokat.

Halottaink: **Broczky Ferenc** (60) autószerelő, hirtelen agyvérzés áldozata lett. Temetése július 23-án Godarvilles-ben volt. — **Hortobágyi Tamás** (29) Zaire-ban motorkerékpár szerencsétlenség áldozata lett július 25-én. Nívelésben temették sok magyar honfitárs jelenlétében augusztus 18-án. Felesége és szülei megtört szívvel siratták. — **Dibrói Edéné**, szül. **Fábián Jolán** (53), Vili bácsi leánya, leukémiában hat éves szenvedés után meghalt. Budapesten, augusztus 17-én volt a temetése Farkasréten. — **Muszka Irméné**, szül. **Megyei Margit** (82), Beáta forrón szeretett édesanyja, keresztyénként viselt nagy szenvedés után augusztus 19-én, házasságának 40. évfordulóján követte szeretett férjét. Adjon nekik az Úr örök nyugalmat és üdvösséget.

NÉMETORSZÁG

Essen: 1987. június 21-én a szent keresztségi szentségében részesült **Sztepanov Sándor**, **Sztepanov László** és **Szabó Beáta** Mária gyermeke. Isten áldása kísérje az útkeresztelt életét.

Passau: Dr. Szamnek Nándornak és dr. Kazinczy Mártának 1987. július 25-én második fia született, **András Csaba**. Keresztelése szeptember 19-én volt Passauban. Kívánunk a szülőknek sok boldogságot az újszülöttel és a gyermeknek Isten áldását életútjára.

Nánássy László, a hamburgi magyarság egyik vezető személyisége, 1987. július 3-án váratlanul elhunyt. Hamburgba 1949-ben költözött és kezdetől fogva aktív részt vett a magyarok életében. Négy ízben volt a nagymúltú Hamburgi Magyarok Egyesületének elnöke, majd érdemeinek elismerésül örökös tiszteletbeli elnökké választották.

OLASZORSZÁG

Keresztelők: **Andrea István**, 1986. aug. 3-án, Mascagni Ermanno és Balogh Ildikó második gyermeke. — **Massa Lombarda** (Ravenna): **Simone-t**, Frisoni Eugenio és Nyári Liliáné második gyermekét május 24-én keresztelték. — **Udine:** **Enrice**, Guerra Osvaldo és Kókai Andrea gyermekét április 20-án. — **Catania:** **Marcello**, Conte Santo és Huszár Margit gyermekét július 5-én. — **Róma:** Május 5-én keresztelték **Ginevrát**, Ved. Antici Mattei sz. Gr. Nemes Júlia második dédunokáját. A jó Isten áldása kísérje mindnyájukat.

Halottaink: **Tauber Richárd** elhunyt május 22-én, 56 éves korában Montevarchiban. — **Vajda József** elköltözött az Urhoz életének 72. évében, május 24-én, Campione d'Italiában. — **Weisz Stein Klára** az örök hazába költözött június 20-án, 84 éves korában, Rómában. — **Camporese Károly** meghalt 67 évesen, június 21-én. — **Szentgyörgyvári Mária Filonilli** kedvesnővér elhunyt július 21-én- 71 éves korában. Requiescant in pace!

Házasságot kötött: **Marchesini Angelo** és **Benedek Ilona** július 25-én, Veronában. A jó Isten áldása tegye boldoggá házasságukat.

A krisztinavárosi templomban, Jávor Pál színművész requiemjén olvasta fel a pap 1959. szeptember 9-én az alábbi gyönyörű hitvallást: „Nagyon kérem, halálom után a szószékéről hirdesse művésztársaimnak, volt kedves közönségemnek és minden magyar testvéremnek, hogy egyedül Krisztust követve érdemes élni, hogy egyedül igaz érték itt a földön nem lehet más, mint ami odaát az örökké-valóságban — van örök élet, van örök lélek!”

Posszonyi László író, újságíró 1987. augusztus 4-én, 84 éves korában Budapesten elhunyt. Nagyváradon született, az ottani premontrai gimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, majd Budapesten a közgazdasági egyetemet. Részt vett a „Korunk Szava”, majd Aradi Zsolttal és Balla Borisszal együtt a „Vigilia” folyóirat alapításában. Később az „Új Kor” és a „Nemzeti Újság” irodalmi szerkesztőjeként, utoljára az „Új Ember” munkatársaként dolgozott. Budán, a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

EGY PÉLDAADÓ VILÁGI APOSTOL

Halála után pár nappal emigráns papi gyűlés volt Lyonban. Téma, tekintettel az őszi püspöki szinódusra, a világiak szerepe az egyházban. Amikor rám került a sor, paptársaimnak a napokban elhunyt Juhász Istvánról beszéltem, az igazi világi apostolról és jóbarátról.

Minden magyar szentmisén, zarándoklaton és összejövetelen részt vett.

Hűséges látogatója volt a Pax Romana Kongresszusoknak és aktív előkészítője a lyoni hétfégi találkozókknak.

Mindenben és mindig lehetett rá számítani. Bármilyen szolgálatokra megkérhettem, még a 300 km-re eső Montpelierbe is elment. Akihez én csak ritkán jutottam el, ő kérésemre hetente vonatra szállt és meglátogatta a szomszéd városban élő magányos nagybetegét.

Magam is meghökkenem, amikor ki mondtam a paptársak előtt: „elvesztetem egyik kiváló világi apostolomat”. Vissza már nem vonhattam, ezért kérdéssel folytattam: „Az enyém volt?” Enyém és az egész magyar közösségé. Isten ajándéka volt.

Azzal a merész gondolattal fejeztem be hozzászólásomat: a világi hívő sem magától lesz, és nem mi tesszük azzá őt, az Isten választja ki, mint mindazokat, akiknek küldetést ad. „Nem ti választottatok engem...”

Paptársak, adjon Isten nektek is Juhász Istvánhoz hasonló világiakat és a szenvedő magyar egyháznak is — határokon kívül és belül,

Fülöp Gergely, Lyon

Olvasóink írják

KÉSZÜLŐDÉS

— Egy olvasói levélből —

Idén ősszel nagy ünnepre készülnek a párizsi magyar katolikusok. Szent Erzsébet ünnepén, november 19-én kívánják ugyanis felavatni a Katolikus Misszióban a Szent Vince Szeretetegyletet.

Az egylet létrehozásánál — mint neve is mutatja — az egymásiránti szeretet és az összetartozás érzése volt az alap gondolat. A szándék és az elképzelés meghatóan szép és nagyon, nagyon emberi.

Hiszen itt, Párizs környékén lehetünk nagyjából 10 vagy 20 ezren magyarok, — talán többen is — és közöttünk sokan olyanok, akik régen elszakadva a szülőhazától, magunkra maradtunk, egyedül, betegen, öregen.

Sokszor az élet akkor is nagyon nehéz, amikor erőnköbül még jobban futja. Mert nem könnyű ám a mindennapi életküzdelem, sem családon belül, sem pedig egyedül...

A Szent Vince Szeretetegylet lehet számunkra az a nagy család, ahol kezünk egymás felé nyújthatjuk és kell is nyújtatunk...

A fölüeny elzárkózottság ma társadalmi divat — és mi a világért sem szeretnénk, hogy régimódinak tartsanak. A hiúság pedig sajnos, sokszor győzedelmeskedett már a józanész fölött. Szégyeljük még magunknak is bevallani, mennyire magányosak, mennyire elszigetelték vagyunk a bezárt ajtók mögött, a tévé előtt ülve...

Mi lesz velünk, amikor már — a szó teljes értelmében — egyedül maradtunk? Ha nem tartozik többé hozzánk senki? Ha nehéz már a járás, ha fárasztó a legkisebb mozdulat is és nem kopognak többé az ajtókon sem? — Pedig, de szívesen kinyitnánk most már azt az ajtót, amit egykor olyan nagyvonalúan magunkra zártunk — csak zörgetne rajta valaki!

A Szent Vince Szeretetegylet nemsokára megalakul. Keressük egymást, közeledjünk egymás felé és ne hagyjuk el egymást...

És minél többen határozzuk el, hogy egymást segítjük, egymás kezét fogjuk, annál erősebbek leszünk, annál többet tehetünk — egymásért.

M. Könyves, Párizs

Az „Életünk”-nek igen fontos magyarságmegtartó és az emigrációs magyarságot összetartó szerepe van és ezzel kapcsolatban szeretném felvetni az ötletet, lehetne talán az európai városokban működő egyházközségek vezetőit felkérni, hogy egy évben egyszer küldjenek egy részletes számolót munkájukról, rendezvényeikről, örömeikről és gondjaikról.

Rendszeresen olvashatunk a kastli magyar gimnáziumról, a cserkészetről és a müncheni életről, de jó lenne tudni, mi történik a többi német, vagy más európai városban? Bizonyára akadna mindenütt egy-egy jótollú krónikás.

Kaposi Alice, Bochum, NSZK

EGY MONDATBAN

● A Magyar Televízió „Isten akaratából” címmel dokumentum-filmet készített, amelynek főszereplője a most 75 éves **Habsburg Ottó**.

● Ausztria magyar lelkészei június elején emlékeztek meg a bécsi magyar szemináriumban, a Pazmaneum-ban, az alapító Pázmány Péter halálának 350. évfordulójáról.

● Most 100 éve, hogy a **Teleki Sámuel kelet-afrikai expedíció** 1887-ben elsőnek érte el a **Kilimandzsáró** hóhatárát és egy évvel később felfedezte a **Teleki** által elnevezett **Stefánia- és Rudolf tavakat**.

Aranymisés

P. Cser-Palkovics István SJ

A Nyugaton élő magyarság egyik közismert és tisztelt papi személyisége, **Cser-Palkovics István jezsuita atya**, Bécsben tartotta aranymiséjét a Német Lovagrend gótikus templomában, melyben vasárnaponként a bécsi magyar Egyházközség vezetője, **Hegyi György** atya miséznek magyaroknak. Az aranymisét is ő szervezte.

Cser-Palkovics István 1908-ban született Székesfehérváron. 1926-ban lépett a jezsuita rendbe, 1937-ben szentelték pappá a szegedi dómban. Magyarországon 20 évig működött nevelői, tanári és lelkipásztori beosztásban.

Bécsben is lelkipásztori munkát végzett és két papnevelőben volt lelkiigazgató. Több mint hat éven át kórházlelkész és 17 év óta a bécsi orsolya-nővérek házilelkésze. Előadásaiiban és cikkeiben előszeretettel foglalkozik magyar történelmi témákkal. Cikkei a **Katolikus Szemlében**, de leginkább az **Életünkben** jelentek meg. Egyik legértékesebb publikációja „A bécsi Szent István-dóm és magyar emlékei” című, szépen illusztrált kézikönyv.

Jubileumi szentmiséjét nagy papi segedéllel mondta, koncelebránsainak élén **Valentiny Géza preláttal**. Mellette voltak a jubiláns régi paptársai, többek közt egykori tanítványa, **Makó Lajos hittanár**, aki az evangéliumot olvasta és **Liptay György**, az ausztriai Wimpasing magyar lelkésze, aki a szentbeszédet tartotta. Cser-Palkovics atya életét és életművét **Szöke-Dénes Róbert** méltatta. A bécsi **Liszt Ferenc kórus** régi magyar egyházi énekeket adott elő **Simor Márta operanékesnő** vezényletével, akinek szólószámai a kórus fellépését szinte egyházzenei hangverseny-színvonalra emelte.

Aranymiséje után Cser-Palkovics atya a rendház ódon hangulatú udvarának zöld pázsitján megvendégelte a misén résztvett barátait és híveit.

Csermőy-Schneid Ottó

● Június elsejétől kezdve Magyarországon **felemelték a közlekedési sebességkorlátozásokat**: az autópályákon 120 km/óra, az autóutakon 100, az országutakon 80 km a megengedett maximális sebesség; lakott területeken az eddigi 60 km maradt.

● A Vigilia helyettes főszerkesztőjét, **Kalász Márton** a „József Attila” irodalmi díjjal tüntették ki.

● **A külföldön (Nyugaton) élő magyarok közül az utóbbi három évtizedben ugrásszerűen emelkedett a hazalátogatók száma: 1958-ban még csak 4.300; 1967-ben már 70 ezer; 1985-ben pedig 320 ezer volt a számuk.**

● **Kányádi Sándor**, a kitűnő erdélyi költő, — miután nem kapott kiutazási engedélyt a június elején Rotterdamban megrendezett nemzetközi költőtalálkozóra — **tiltakozása jeléül kilépett a román írószövetségből**

● **A debreceni Szent László plébánia kertjében**, bensőséges ünnepség keretében, **Marosi János** adminisztrátor áldotta meg Szent László király mellsobrát, **Till Aran** szobrászművész szép alkotását.

● A májusban elhunyt **Káldy Zoltán** helyébe a Lutheránus Világszövetség elnökévé **Johannes Hanselmann** bajor evangélikus püspököt választották.

● **Ternay István**, katolikus publicista, a „Deutsches Volksblatt” és a „Badische Volkszeitung” c. katolikus napilapok állandó cikkírója, 88 éves korában, Stuttgartban elhunyt.

RÉGEBBI A HALOTTI BESZÉDNÉL?

Éppen öt évvel ezelőtt, 1982. április 27-én, a szarvasi avar-temető feltárása során, egy női sírból csaknem sértetlen állapotban került elő egy csontból készült tű-tartó, amelyen rovásírásos jeleket fedeztek fel. Az avarkori lelet feliratának megfejtésével többen megpróbáltak. Legújabbban *Vékony Gábor* régész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem adjunktusa, adta közre vizsgálódásainak szentációs eredményeit.

A felfedezés egyrészt alátámaszthatja *László Gyula* professzornak az elméletét, amely szerint Árpád honfoglalói a Kárpát-medence területén magyarul beszélő népcsoportokat találtak, másrészt, ami fontosabb, a szarvasi lelet felirata kétségtelenül a 9. század elejéről származik, vagyis a legősibbnak tekinthető magyar nyelvemlék.

(Hazai Tudósítások)

MAGYAR HENTESÁRÚ!

Jóminőségű árúinkat mindenhol ismerik!

RENDELJEN ÖN IS! HAZAI ÍZÉK!

Friss töpörtyű	1 kg	16.—
Friss kolbász	1 kg	15.—
Füstölt kolbász	1 kg	18.—
Száraz kolbász	1 kg	20.—

Ha elégedett, mondja el barátainak!		
Orig. Pick-szalámi	1 kg	32.—
Orig. "Szegedi" paprikás szalámi		32.—
Finom "Debreceni"	1 kg	18.—
Paprikás "Pusztai" szalámi	1 kg	18.—
Krakau paprikával v. nélküle	1 kg	12.—
Fokhagymás sonkaszalámi	1 kg	18.—
Sonkaszalámi Pol. Árt. 90 % sovány		22.—
Füstölt disznósajt paprikával	1 kg	12.—

Üzemünkben szeretettel várjuk!

Próbavásárlásnál 10 % árengedmény!

Szállítunk utánvétellel vagy számlára.

VIKTOR PÁL hentes-mester

7063 Welzheim, Lerchenstr. 29

Telefon (éjjel-nappal): (071 02) 67 36

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

„T É T É N Y“ Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer

Kreitmayrstr. 26 - 8000 München 2

Telefon: (0 89) 1 29 6393 és 4 30 44 98

NITVATARTÁSI IDŐ:
csütörtökök, pénteken 8.30—18.00 óráig
szombaton 9.00—13.00 óráig.

Somlói juhfark	8.90
Balaton olaszrizling	1 liter 5.70
Balaton kékrankos	1 liter 5.70
Debrő hárslevelű	6.80
Badaacsonyi kéknyelű	7.20
Badaacsonyi szürkebarát	7.30
Soproni kékrankos	6.80
Villányi burgundi	7.30
Csopaki rizling	6.80
Zöldszilváni	7.30
Tokaji aszú 4 puttonyos	14.50
Tokaji aszú 3 puttonyos	12.50
Tokaji szamorodni	10.50
Vilmos kortépalinka	24.50
Kecskeméti barackpalinka	27.—
Cseresznyepalinka	24.50
Kosher szilvapalinka	32.—
Beverage Bitters (Unicum)	0.5 liter 16.—
Pick szalámi	1 kg 27.—
Csabai	1 kg 25.—
Gyulai	1 kg 23.—
Házi kolbász	1 kg 19.—
Disznósajt	1 kg 12.50
Véres- májas hurka	1 kg 12.50
Tarhonya, kockatésztá	1/2 kg 3.80
Paprika káposztával	0.7 liter 4.90
Paprika káposztával	2 liter 10.50
Desszert szaloncukor	1 kg 16.—

Apróhirdetések

Fiatal család két kiesi gyermekkel, magyarul beszélő személyt keres háztartásába, Frankfurtba, kb. heti 30—40 órára. „Gyerekszerető“ jelígre a kiadóba.

Magyarországon élő barátnők 40/167/67 illetve 57, csinosak, intelligensek, gyermektelenek, rendezett anyagiakkal korrektt férjet keresnek. Jelige: „Szivárvány“.

NSZK-ban élő (Frankfurt) nemdohányzó, nőilen esztergályos mester 38/180/76, megismerkedne jólelkű, házias hölgygel házasság céljából. Választ „Együtt könnyebb“ jelígre a kiadóba.

Barna érettségizett lány, 25/170, keresi komoly, rendezett férfi ismeretséget házasság céljából. „Kalandorok kerüljenek“ jelígre a kiadóba.

40 éves alkalmazott vagyok, két gyermekem (6 és 8) egyedül nevelem. Szentségi házasság céljából keresem azt a házias, intelligens, leinformálható, vallásos életet és rendezett körülmények között élő nemdohányzó nőt, aki családcentrikus és gyermekszerető beállítottsággal nyugodt családi életre vágyik. Fényképes levelet „Ruhrvidék“ jelígre a kiadóba várok.

Művelt, karesú, fiatalos, jómegjelenésű, vonzó személyiségű édesanyám (63 éves) számára keresem hozzáillő komoly úr ismeretséget. „Csupaszív“ jelígre a kiadóba.

Nyugat-Németországban, rendezett körülmények között élő 56 éves özvegy technikus, keresi független, szolid hölgy ismeretséget. Választ „Magányos“ jelígre a kiadóba kér.

Megjutalmaznám azt a személyt, aki Németországban matematikaoktatáshoz segítene (Technikai Főiskolákig). PARIS: 4828 - 4943.

Portugáliában, Lisszabonban élő, Budapestről származó értelmiségi magyarok levelezési ismeretséget keresem információ végett. Postai költségek megtérítése természetesen. Ilona von Ratholdy, Kronprinzenstr. 10/A, D-7570 Baden-Baden, BRD.

Női fodrász, 32 éves, állást keres — lehetőleg Észak-Bajorországban. ☎ (096 21) 3 19 28.

Münchenben élő, 38 éves magyar nő, kisfiával háztartási munkát végezne, esetleg ott lakással. „Olesó munkaerő“ jelígre.

Magyar titkárnői munkát keresek, jogosítvány, gyors-gépiró szakiskolám van. Válaszokat „Düsseldorf“ jelígre a kiadóba.

NAGY SZÓTÁRAK újra kaphatók!
Halász Előd: német-magyar, magyar-német, I—II. kötetek, legújabb, legbővebb kiadásai kb. 4500 oldalon. Kérjen ismertetőt, rendeljen mielőbb, mert kifogy. Kubinyi Tibor, Hillastraße Weg 12 E, 5000 Köln 91. Telefon: (02 21) 8 30 13 96.

Hiteles fordítás, magyar-német, német-magyar. Tanácsadás: A. Lévai, Lehnsgrund 24, 4300 Essen.

„INSTITUT MADELEINE“

Ön talán nem magányos, de ismerősei között bizonyára akad, aki az. Kérjük, adja át címünket bizalommal! Társkeresés, házasság — teljes diszkrécióval. — Kérje díjtalan tájékoztatónkat! Wegenerstr. 6, D-8000 München 45. Telefon (0 89) 3 11 66 22

Ingyenes tanácsadással

állok magyar honfitársaink rendelkezésére a következő területeken:

- jövedelmi, vagyoni, pénzbefektetési, adómentakarítási problémákkal kapcsolatban;
- nyugdíj számítás;
- lakás- és ingatlan adásvételi ügyekben;
- önállósulási (magánvállalkozási) kérdésekben;
- és mindezekkel kapcsolatos bármilyen finanszírozási és banki lebonyolítási ügyekben.

Csikó - Strauss András

okl. közgazda, vagyoni tanácsadó
An der Herrenwiese 92
6000 Frankfurt 71 ☎ (0 69) 35 84 46

Fejős Ottó: MEGKÖVESEDEK (1984) és ÁTTETSZŐ FÉNY (1986) című verses kötetei kaphatók az Életünk kiadóhivatalában, kötetenként 21.— DM árban.

DIÓSZEGHY TIBOR, hítes tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D-4040 Neuss. Telefon: (021 01) 54 13 17.

Dr. Gosztonyi Péter:

MAGYARORSZÁG

A II. VILÁGHÁBORÚBAN, I, II, III. A három kötet együtt 100.— DM. Megrendelhető: HERP DRUCK, 3000 München 40, Amalienstr. 67.
A MAGYAR HONVÉDSÉG A II. VILÁGHÁBORÚBAN, 450 old. képekkel és térképekkel. Ára: 25.— US \$. Megrendelhető: A. C. Unghere, Via della Conciliazione 44, I - 00193 ROMA.

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Napi jegyzetek, 480 o., vászonnk. § 15.— DM 32.—
Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944—1975). — 300 oldal, vászonnkötésben § 10.— DM 20.—
Mindszenty Okmánytár: Mindszenty tanítása. 313 old. § 8.— DM 15.—
Mindszenty Okmánytár: Mindszenty áldozata. 320 old. § 8.— DM 15.—
Mindszenty József: Esztergom a Primások városa. 135 oldal. § 8.— DM 15.—

Vecsey József: Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára. 255 oldal. § 8.— DM 15.—

Mindszenty Dokumentation: Ungarns Kirche im Kampf (II) 335 oldal. § 8.— DM 15.—

Der Prozeß. Mindszenty Dokument. (Dr. Vecsey) 400 oldal. § 8.— DM 15.—

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. § 4.— DM 6.—
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonnkötésben § 10.— DM 20.—
Szállításhoz + portóköltség.

Megrendelhető:
az „ÉLETÜNK“ kiadóhivatalnál
Oberföhringer Straße 40
D-8000 München 81 W. Germany

HAZAI HENTESÁRÚ DM

1 kg Kolbász, füstölt, száraz	18.—
1 kg Kolbász, frissen füstölt	16.—
1 kg Vörshurka rizsával	12.—
1 kg Májashurka rizsával	12.—
1 kg Disznósajt	14.80
1 kg Tokaszalonna	10.80
1 kg Húsos vastagszalonna	14.—
1 kg Tepertő	16.—
1 kg Füstölt borda	12.—
1 kg Füstölt sonka	24.—

A szállítás utánvételes.
5 kilón felüli rendelésnél portómentes.
Külföldre nem szállítunk!

MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister
Peter Rosegger Str. 3, 6710 Frankenthal/Pf.
Telefon: (062 33) 6 26 93

NEMZETŐR KÖNYVEK

Gloria victis 1956—86, 3. kiadás, 156 oldal	DM 20.—
Független Fórum — Szamizdat antológia, 336 oldal	35.—
Szolzenyicin: Gulag szigetsoport II 580 oldal	25.—
Makra Zoltán: Honvédelmi miniszterek szolgálatában	24.—
Teilhard de Chardin: Tudomány és Krisztus, 294 o., fele áron, portóval	12.—
— Az emberi energia, 250 oldal fele áron, portóval	12.—
(Mindkét könyv P. Rezek Román † OSB fordításában.)	

Megrendelhető a könyv árának egyidejű be-
küldésével: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88,
D-8000 München 50, BRD címen.

Csontos, Gozon, Tolnay...
MAGYAR FILMEK VIDEO!
Kérésre információt küldünk!
ADÁMFI VIDEO, ☎ (02 41) 17 33 55
Postfach 29, 5100 Aachen

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felölés Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészeg.
Főszerkesztő: P. Szöke János.
Felölés szerkesztő:
Fejős Ottó.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberföhringer Str. 40.
8000 München 81,
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Chefredakteur: P. János Szöke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 20.— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 30.—
ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!
Tengerentúltra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 20.—
vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúltra légipostával DM 30.—
Lapzárta: minden hónap 15-én.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.
Postscheckkonto München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.
Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHEIBEN bei. —
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontonkra, hanem postacsekkkontókra kérünk.
Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto, Postscheckamt München, Konto-Nr. 606 50-803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1986. november 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű) DM 5.—
Jelige portóval DM 5.—
Külön kívánásokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 8.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 16.—
Keretben megkezdett 5 cm-enként DM 10.—

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásután háromszoros hirdetés esetén 10 % kedvezmény.
Egymásután hatszoros hirdetés esetén 20 % kedvezmény.

Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.
Egész Nyugat-Európában olvassák lapunkat honfitársaink!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.

Hivatalos órák a hirdetésekkel és az erdélyi segélyszemélyekkel kapcsolatban: hétfőtől-péntekig, 10.00—15.00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ez időben érdeklődjenek telefonon.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

1986-ban Erdélyben szenvedő testvéreink számára 113 csomag megrendelését továbbította az „Életünk adminisztrációja, 13.650 DM értékben.

A beérkezett átvételi elismervényeket kérésre továbbítjuk a megrendelő címére.

VIDEO — FÉNYKÉPEZŐGÉPEK FOTOMUNKÁK — PASSFOTO

FOTO DOBOS

Rindermarkt 16
8000 München 2 - Telefon (0 89) 26 51 12

** IKKA AJÁNDÉKSZOLGÁLAT **

A VÁMMENTES GÉPKOCSIK ÚJ ÁRAI:

Lada 1200 S	DM 5.430.—	Trabant Special	DM 3.060.—
Lada 1300 S	6.000.—	Trabant Special Combi	3.440.—
Lada 1300 Combi	6.500.—	Wartburg Standard	4.510.—
Lada 1500 L	6.880.—	Wartburg Special (rádió nélkül)	4.640.—
Skoda 105 L	4.590.—	Wartburg Special (tolófény)	4.880.—
Skoda 120 L	4.900.—	Wartburg Tourist (padlóváltós)	5.290.—
Zastava 1100 C/TL	6.500.—	Dacia 1310 TX	5.320.—
Dacia 1310 TLX	5.930.—	Dacia 1310 TX Combi	5.890.—

A PÉNZÁTUTALÁSOK JELENLEGI ÁRFOLYAMA: 100.— DM = 2.615.10 Forint

„Spenden-Quittung“-ot kérésre azonnal kiállítunk.

Megrendeléseknél a leggyorsabb pénzáttalálási forma:

M A G N U S GmbH „IKKA“ - Sonderkonto

Bad Vilbeier Volksbank, Konto - Nr. 10 4419 324, BLZ 518 613 25

Kérje legújabb részletes árjegyzékünket, postafordítással küldjük.

MAGNUS GmbH

6000 FRANKFURT / M. 56

Im Feldchen 35

Telefon (061 01) 4 77 12

Telex: 4 18026 reise-d

GENERAL
AGENTUR

MAGNUS
G.M.B.H.
INTERNATIONALE REPRÄSENTANZ

A VALLÁSOS KÖNYV SEGIT AZ ÉLET ÉRTELMEK MEGTALÁLÁSÁBAN!
VEGYE IGÉNYBE A KATOLIKUS MAGYAR SAJTÓ MUNKAKÖZÖSSÉG
— NEMET RÖVIDÍTÉSSEL — KUPA — JÓKÖNYV SZOLGÁLATÁT!!!

Katolikus Szemle, Mérés, Szolgálat, Teológia, Vigília ingyenes mutatványszámai!
Részletes árjegyzékünk tartalmazza az összes kapható hazai és külföldi katolikus könyv- és sajtókiadványt: Bibliákat, énekes- és imakönyveket, hittankönyveket, lelki olvasmányokat, hittudományi és filozófiai könyveket, életrajzokat, szépirodalmi műveket és folyóiratokat. — Néhány újdonság készletünkéből:

BIBLIA, Ó- és Újszövetségi Szentírás, 1987-es kiadás	48.— DM
BULST: A torinói lepel és a mai tudomány	6.50 DM
GAGERN: A házastársi szeretet-szövetség	12.— DM
GYŰRKI: Szentföldi útítási (Kütünó útkönyv)	8.60 DM
HARMATH: Mi történik Medjugorjában?	3.40 DM
KIPPLEY: A természetes családtervezés művészete	18.— DM
MELLO: Test és lélek imája	8.70 DM
NÈGRE: Noked táncok, Uram (Francia táncosnő vallomása)	10.90 DM

Kérje árjegyzékünket! Postán is szállítunk!
Címünk: KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60 ☎ (0 89) 8 11 14 24